

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางเศรษฐกิจและระบบภาษีอากรของประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐาน¹³

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Continental Southeast Asia) เนื้อที่บริเวณเส้นศูนย์สูตร โดยเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรอินโดจีน ประเทศไทยมีพื้นที่ประมาณ 514,000 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ในกลุ่มประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากประเทศอินโดนีเซียและประเทศพม่า ประเทศไทยทั้งประเทศใช้เวลาเดียวกันและนับเวลา ก่อนเวลาเฉลี่ยที่กรีนิชประมาณ 7 ชั่วโมง ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 63 ล้านคน โดยกว่าร้อยละ 95 เป็นคนเชื้อชาติไทย ที่เหลือได้แก่จีน อินเดีย และชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ การติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน แต่ขณะเดียวกันการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และ ภาษาญี่ปุ่นมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะในทางธุรกิจ

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยในอดีตนั้นขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นหลัก เป็นการเกษตรแบบพึ่งตนเอง ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการขายและส่งออก ด้านอุตสาหกรรมเป็นการผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน ต่อมาเมื่อประเทศไทยได้มีการทำสนธิสัญญาเบาริ่งกับประเทศอังกฤษ ใน พ.ศ. 2399 และประเทศตะวันตกอื่น ๆ อีกหลายประเทศ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตทั้งในเขตเมืองและชนบทเปลี่ยนแปลงไปสู่การผลิตในลักษณะอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า และเพื่อการส่งออกในที่สุด ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เริ่มเข้าสู่ยุคของการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการวางแผนเศรษฐกิจเป็นระบบ โดยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – พ.ศ. 2509) จนถึงปัจจุบันเป็นฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2549) กล่าวโดย

¹³ กระทรวงสาธารณสุข. 2546. “ข้อมูลพื้นฐานประเทศไทย.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.moph.go.th> (27 มิถุนายน 2546).

รวมแล้วประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นสมาชิกของ WTO ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538

ผลจากการพัฒนาทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 7.8 ต่อปี ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2529 – 2533 เศรษฐกิจไทยเติบโตถึงเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่อปี และในช่วง พ.ศ. 2534 – 2538 เศรษฐกิจเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 8.3 ต่อปี จนกระทั่งประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 – 2540 ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของไทยถดถอยอย่างรุนแรง และประเทศไทยต้องขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยให้วงเงินกู้แก่ประเทศไทย 17,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ พร้อมกับเงื่อนไขในการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจมากมาย

นับตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 เป็นต้นมา พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ตีบลงร้อยละ 1.7 ในปี พ.ศ. 2540 และ ตีบลงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.5 ในปี พ.ศ. 2541 แต่ในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มมีการฟื้นตัว ทำให้ GDP เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 4.4 และ 4.6 ในปี 2542 และ 2543 ตามลำดับ แต่ในปี 2544 GDP กลับลดลงเหลือ 1.9 เนื่องจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก แต่ในปี 2545 เศรษฐกิจไทยก็ได้เข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัวอีกรอบหนึ่ง โดย GDP มีอัตราร้อยละ 5.2 ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย พ.ศ. 2540 – 2545

พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
2540	-1.7
2541	-10.5
2542	4.4
2543	4.6
2544	1.9
2545	5.2

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นอกจาก GDP จะเป็นเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจของประเทศแล้ว เรายังสามารถทราบภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยได้จากเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจตัวอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ

	2541	2542	2543	2544	2545	2546
1. GDP (ร้อยละ)	-10.5	4.4	4.6	1.9	5.2	4.8
2. ผลิตภัณฑ์มวลรวม (พันล้านบาท)	4,626.4	4,637.1	4,916.5	5,123.4	5,430.5	5,399.6
(พันล้าน USD)	111.8	122.5	122.4	115.2	126.3	136.5
3. รายได้ต่อหัว (บาท/ปี)	75,967.2	75,223.9	78,891.2	81,365.1	86,197.9	91,334.5
(USD/ปี)	1,836.2	1,987.9	1,964.3	1,829.4	2,004.4	2,149.0
4. ดัชนีการใช้จ่าย (ร้อยละ, 2531=100)						
4.1 การบริโภค	-9.6	4.1	4.5	3.6	4.1	4.7
- ภาคเอกชน	-11.5	4.3	4.9	3.7	4.7	5.0
- ภาครัฐบาล	3.9	3.1	2.6	2.9	0.5	2.5
4.2 การลงทุน	-4.3	-3.2	5.3	0.9	6.3	8.3
- ภาคเอกชน	-52.3	-3.3	16.8	4.7	13.3	11.0
- ภาครัฐบาล	-28.7	-3.1	-9.7	-5.5	-6.8	2.1
5. อัตราเงินเฟ้อ						
5.1 ดัชนีราคาผู้บริโภค	8.1	0.3	1.5	1.6	0.7	1.6
5.2 GDP deflator	9.2	-4.0	1.3	2.2	0.7	1.8
6. การค้าระหว่างประเทศ						
6.1 การส่งออก (พันล้านบาท)	2,181.1	2,150.0	2,730.9	2,807.9	2,871.5	3,084.3
อัตราเพิ่มของมูลค่า (ร้อยละ)	21.9	-1.4	27.0	2.8	2.3	7.4
การส่งออก (พันล้าน USD)	52.9	56.8	67.9	63.2	66.9	72.6
อัตราเพิ่มของมูลค่า (ร้อยละ)	-6.8	7.4	19.5	-6.9	5.7	8.5
อัตราเพิ่มของปริมาณ (ร้อยละ)	8.5	11.1	22.3	-5.6	11.3	6.5
6.2 การนำเข้า (พันล้านบาท)	1,678.0	1,800.1	2,513.5	2,695.6	2,723.0	2,944.0
อัตราเพิ่มของมูลค่า (ร้อยละ)	-10.5	7.3	39.6	7.2	1.0	8.1
การนำเข้า (พันล้าน USD)	40.6	47.5	62.4	60.7	63.4	69.3
อัตราเพิ่มของมูลค่า (ร้อยละ)	-33.8	16.9	31.3	-2.8	4.6	9.2
อัตราเพิ่มของปริมาณ (ร้อยละ)	-24.5	12.8	32.2	-6.3	-11.1	7.0
6.3 การค้า						
(พันล้านบาท)	503.1	349.9	217.4	112.3	148.6	140.4
(พันล้าน USD)	12.2	9.3	5.5	2.5	3.5	3.3
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	10.9	7.5	4.4	2.2	2.7	2.4

ตารางที่ 3.2 (ต่อ) เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ

	2541	2542	2543	2544	2545	2546
6.4 คลบบริการและเงินโอน						
(พันล้านบาท)	89.0	120.1	154.1	163.9	179.7	142.0
(พันล้าน USD)	2.2	3.2	3.8	3.7	4.2	3.7
6.5 ดุลบัญชีเดินสะพัด						
(พันล้านบาท)	592.2	170.0	371.5	276.1	328.3	282.4
(พันล้าน USD)	14.4	12.4	9.3	6.2	7.6	6.6
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	12.8	10.1	7.6	5.4	6.0	4.9
7. อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/USD)	41.4	37.8	40.2	44.5	43.0	42.5

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ วันที่ 17 มีนาคม 2546

จะเห็นได้ว่าในปี 2545 เศรษฐกิจไทยได้เข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัวอีกรอบหนึ่ง ซึ่งในรอบนี้ การฟื้นตัวมีความเข้มแข็งมากขึ้น ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ และสถานการณ์การเมืองต่างประเทศที่มีความไม่แน่นอนสูง

ปัจจัยหลักที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยมีการเติบโตในปี 2545 ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวจากปี 2544 ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจที่ปรับตัวดีขึ้น รายได้เกษตรกรที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในอัตราสูง บทบาทของภาครัฐบาล และอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง

สินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทยได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เม็ดพลาสติก ข้าว และยางพารา

ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ฮ่องกง จีน มาเลเซีย สหราชอาณาจักร ไต้หวัน เนเธอร์แลนด์และอินโดนีเซีย

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2546

เศรษฐกิจไทยในปี 2546 น่าจะขยายตัวได้ดีต่อเนื่องจากปีที่แล้ว โดยสภาพพัฒนาได้คาดการณ์แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยไว้ประมาณร้อยละ 3.5-4.5 และธนาคารแห่งประเทศไทยได้คาดการณ์ไว้ประมาณร้อยละ 3-4 ซึ่งปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ได้แก่ การฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจโลก รายได้เกษตรกรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักธุรกิจที่ปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ มาตรการของภาครัฐที่เอื้ออำนวย ตลอดจนภาวะอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง การขยายบทบาทของแหล่งเงินทุนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และการเริ่มฟื้นตัว

ของสินเชื่อนาการพาณิชย์ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินเริ่มเห็นผล นอกจากนั้น ผลประกอบการของภาคธุรกิจที่ปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ น่าจะทำให้เศรษฐกิจไทยยังคงมีแรง (Momentum) ขับเคลื่อนต่อไป

ภาวะการลงทุนจากต่างประเทศ

จากรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา กระแสการลงทุนจากต่างประเทศในไทยชะลอตัวลงเช่นเดียวกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2545 มีเงินทุนไหลเข้าไทยสุทธิ 0.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงมากเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งเกินดุลสูงถึง 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งการลดลงในครั้งนี้เป็นไปตามกระแสการลงทุนของเงินลงทุนโดยตรงจากของโลก และส่วนหนึ่งเป็นผลจากความสามารถในการแข่งขันของไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน เมื่อเทียบกับตลาดเปิดใหม่เช่นจีน

สำหรับการไหลเข้าของเงินทุนในไทย สิงคโปร์เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนในประเทศไทยมากที่สุด รองลงมาคือญี่ปุ่น สหภาพยุโรป ฮองกง และสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสิงคโปร์จะเป็นแหล่งเงินทุนใหญ่ที่สุด แต่ส่วนใหญ่ไม่ใช่เป็นการลงทุนจากบริษัทสิงคโปร์โดยตรง แต่เป็นการลงทุนของบริษัทต่างชาติผ่าน ROH ในสิงคโปร์

ในปี 2545 โครงการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติมีจำนวนลดลงเล็กน้อย แต่มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีก่อน โดยนักลงทุนต่างชาติรายใหญ่ยังคงเป็นญี่ปุ่น ยุโรป และไต้หวัน ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติรายสำคัญในไทยปี 2544 เทียบกับปี 2545

ประเทศ	จำนวนโครงการ			เงินลงทุน (พันล้านบาท)		
	2544	2545	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2544	2545	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ญี่ปุ่น	257	215	-16	83.3	38.3	-54
สหภาพยุโรป	79	65	-18	23.0	16.2	-29
ไต้หวัน	50	41	-18	6.8	2.7	-60
สิงคโปร์	51	40	-22	8.9	13.1	46
สหรัฐอเมริกา	40	37	-8	40.1	11.1	-72

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

แนวโน้มการลงทุนจากต่างประเทศ

หากพิจารณาสถานการณ์ของเศรษฐกิจ โลกในปัจจุบัน ซึ่งภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และยุโรป ยังคงซบเซาและยังไม่มีปัจจัยเกื้อหนุนที่ชัดเจนที่จะฟื้นตัว ภาพการลงทุนจากต่างประเทศในปี 2546 คงจะไม่สดใสเช่นเดียวกับปี 2545 ซึ่ง UACTAD ได้คาดการณ์ไว้ว่าการลงทุนโดยตรงของโลกจะลดลงร้อยละ 20 โดยกระแสการลงทุนโดยตรงที่ลดลงทั่วโลกจะยิ่งทำให้การแข่งขันการดึงดูดการลงทุนทวีความรุนแรงมากขึ้น

นโยบายส่งเสริมการลงทุน¹⁴

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน ดังต่อไปนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีอากร โดยให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการที่มีผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง และใช้หลักการบริหารและการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (Good Governance) ในการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับส่งเสริม เพื่อให้คณะกรรมการได้ตรวจสอบ ก่อนใช้สิทธิและประโยชน์
2. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการผลิต เพื่อแข่งขันในตลาดโลก โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมทุกรายที่มีโครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า
3. ปรับมาตรการส่งเสริมให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยการยกเลิกเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ
4. สนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาคหรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ และมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อย โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรสูงสุด
5. ยังคงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกำหนดเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำของโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมเพียง 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)
6. ให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ กิจการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมเป้าหมาย

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, “นโยบายส่งเสริมการลงทุน”, เรื่องนำผู้การส่งเสริมการลงทุน (2543) : 15.

ระบบภาษีอากร

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากเงินได้สุทธิตามอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 5 – 37 (เงินได้สุทธิคำนวณจากเงินได้พึงประเมินหักด้วยค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายกำหนด)

สำหรับชาวต่างชาติ หากมีเงินได้จากแหล่งเงินได้ในประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามอัตราก้าวหน้า หากมีเงินได้จากแหล่งเงินได้ต่างประเทศ จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็ต่อเมื่ออยู่ในประเทศไทย 180 วันขึ้นไปในปีภาษีนั้น และได้นำเงินได้ดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีเดียวกันกับปีที่เกิดเงินได้นั้น

ตารางที่ 3.4 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราก้าวหน้า (ร้อยละ)
1 – 80,000	ได้รับการยกเว้น
80,001 – 100,000	5
100,001 – 500,000	10
500,001 – 1,000,000	20
1,000,001 – 4,000,000	30
4,000,001 ขึ้นไป	37

หมายเหตุ : อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานี้ให้ใช้ตั้งแต่ปีภาษี 2546 นี้เป็นต้นไป

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

โดยทั่วไปเป็นภาษีที่จัดเก็บจากกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการ หรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและประกอบกิจการในประเทศไทย โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 10 20 25 และ 30 ของกำไรสุทธิที่ได้ปรับปรุงให้เป็นไปตามเงื่อนไขทางภาษีอากร ดังแสดงในตารางที่ 3.5 ยกเว้นกรณีที่จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานภาษีอื่น ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิในประเทศไทย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	เงื่อนไข	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการวิเทศธุรกิจ	-	10
2. บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	จัดก่อนวันที่ 6 กันยายน 2544 และมีกำไรสุทธิ 1- 300,000,000 บาท	25 (5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน)
	จัดตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2544	25 (5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน)
3. บริษัทที่นำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตามข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับหลักทรัพย์จดทะเบียนใน “ตลาดหลักทรัพย์ใหม่”	จัดตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2544	20 (5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน)
4. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนที่ชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท	มีกำไรสุทธิ 1 – 1,000,000 บาท	20
	มีกำไรสุทธิ 1,000,001–3,000,000 บาท	25
5. กิจการสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Headquarters : ROH) คือ บริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยเพื่อประกอบกิจการให้บริการด้านการบริหาร หรือด้านเทคนิค หรือการให้บริการสนับสนุนแก่วิสาหกิจในเครือ หรือสาขาของ ROH ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศ หรือต่างประเทศ		10

ตารางที่ 3.6 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานภาษีอื่นในประเทศไทย

ฐานภาษี	ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
รายได้ก่อนหักรายจ่าย	- บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่าง ประเทศที่ประกอบกิจการขนส่งระหว่าง ประเทศ และมูลนิธิหรือสมาคม	3
เงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย	- บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่าง ประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในไทย แต่ ได้รับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 3 4 (ยกเว้น 4(ข)) 5 หรือ 6 ที่จ่ายจากหรือใน ประเทศไทย	15
	- บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่าง ประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในไทย แต่ ได้รับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 (ข) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย	10
การจำหน่ายกำไรออกไปนอก ประเทศ	- บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่ง จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่ กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงิน กำไรออกไปจากประเทศไทย	10

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพโดยผู้
ประกอบการ และจัดเก็บจากการนำเข้า โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 ของราคาสินค้าหรือค่าบริการ
ทั้งนี้ สำหรับผู้ประกอบการที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีสิทธิผลกัการะภาษีมูลค่าเพิ่มไปยัง
ผู้บริโภคคนสุดท้าย ดังนั้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม จะยกเว้นในกรณีดังต่อไปนี้

1. การขายสินค้าเกษตรที่เป็นผลผลิตจากเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และการประมง
2. การขาย หรือนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
3. การขาย หรือนำเข้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน
4. การให้บริการที่จำเป็นต่อการครองชีพและบริการที่เป็นสวัสดิการสังคม

5. การให้บริการที่เป็นสื่อวัฒนธรรมและพลาเนอัมย์
6. การให้บริการที่มีลักษณะคล้ายการใช้แรงงานและปัจจัยการผลิต
7. การนำเข้าสินค้าเกษตรที่เป็นผลผลิตจากเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และการประมงที่ยังไม่ได้แปรรูปหรือแปรรูปเบื้องต้น
8. การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก
9. การนำเข้าสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากร
10. การนำเข้าสินค้าซึ่งอยู่ในอารักขาของกรมศุลกากรที่ได้ส่งกลับออกไปต่างประเทศ
11. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ และกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ
12. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการส่งออก
13. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้ประกอบการที่มีรายรับก่อนหักรายจ่ายไม่เกิน 1,200,000 บาท ต่อปี

4. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบ่งออกเป็น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และ ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งถือเป็นวิธีการเสียภาษีเงินได้อีกวิธีหนึ่ง โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ในบางกรณีทำหน้าที่คำนวณหักเงินตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

5. ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax)

เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการประกอบกิจการเฉพาะอย่าง โดยคำนวณจากรายรับจากการประกอบกิจการในแต่ละเดือนภาษี ตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้ดังนี้

ตารางที่ 3.7 อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะในประเทศไทย

ประเภทกิจการ	ฐานภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1. กิจการธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์	- ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการซื้อหรือขายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆ - กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตัวเงินหรือการส่งเงินไปต่างประเทศ	3

ตารางที่ 3.7 (ต่อ) อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะในประเทศไทย

ประเภทกิจการ	ฐานภาษี	อัตราภาษี (ร้อยละ)
2. กิจการรับประกันชีวิต	- ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ	2.5
3. กิจการ โรงรับจำนำ	- ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม - เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับหรือพึงได้จากการขายของที่จำนำหลุดเป็นสิทธิ	2.5
4. การค้าอสังหาริมทรัพย์	- รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ	0.1
5. การขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์	- รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ	0.1 (ยกเว้น)
6. การซื้อและการขายคืนหลัก ทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์	- ถ้าไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการขายคืนหลักทรัพย์ แต่ไม่รวมถึง ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือประโยชน์ใด ๆ ได้จากหลักทรัพย์	3.0
7. ธุรกิจแฟ็กเตอร์ริง	- ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ	3.0

ในกรณีที่ในเดือนภาษีใดมีจำนวนภาษีธุรกิจเฉพาะที่ต้องเสียไม่ถึง 100 บาทให้ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังต้องเสียภาษีส่วนท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะอีกด้วย

6. อากรแสตมป์ (Stamp Duty)

เป็นภาษีที่จัดเก็บในลักษณะของค่าธรรมเนียม โดยจัดเก็บจากการกระทำตราสารที่กำหนดตามบัญชีอัตราอากรแสตมป์ โดยกำหนดให้ปิดแสตมป์บริบูรณ์ลงบนตราสาร (แสตมป์ปิดทับ¹⁵ แสตมป์ปิดคูณ¹⁶ หรือเสียเป็นตัวเงิน¹⁷) ก่อนหรือในทันทีที่กระทำตราสาร ซึ่งปัจจุบันมีตราสารทั้ง

¹⁵ แสตมป์ปิดทับ คือการได้เสียอากรโดยปิดแสตมป์ทับกระดาษก่อนกระทำหรือในทันทีที่กระทำตราสารเป็นราคาไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและได้ขีดฆ่าแสตมป์นั้นแล้ว

¹⁶ แสตมป์ปิดคูณ คือการได้เสียอากรโดยใช้กระดาษมีแสตมป์คูณเป็นราคาไม่น้อยกว่า อากรที่ต้องเสียและขีดฆ่าแล้ว หรือโดยยื่นตราสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับแสตมป์คูณ และชำระเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและขีดฆ่าแล้ว หรือ

หมด 28 ลักษณะที่ต้องเสียอากร เช่น ตราสารเข้าที่กับโรงเรือน เข้าซื้อทรัพย์สิน จ้างทำของ กู้ยืมเงิน เป็นต้น

7. ภาษีศุลกากร (Customs Duty)

เป็นภาษีที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากร ได้แก่

- อากรขาเข้า โดยหลักการทั่วไป กรมศุลกากรจะจัดเก็บอากรขาเข้าเฉพาะของที่นำเข้ามาใช้บริโภคภายในประเทศ หรือที่เข้าสู่วงเศรษฐกิจภายในโดยตรง

ของนำเข้าที่ไม่เก็บอากรขาเข้า ได้แก่

1. ของที่นำเข้ามาแต่ไม่ได้ใช้บริโภคภายในประเทศ
2. ของที่นำเข้ามาใช้บริโภคภายในประเทศ แต่ไม่กระทบเศรษฐกิจ เช่น ของส่วนตัว หรือของใช้ในบ้านเรือน ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วส่งกลับออกไป

- อากรขาออก สินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกมีเพียง 7 ชนิด คือ

1. ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก ข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวหนึ่ง ปลายข้าว หรือรำ
2. เศษโลหะทุกชนิด
3. หนังสือและหนังสือกระป๋อง ไม่ว่าจะดิบหรือฟอกแล้ว
4. ยางของต้นยางตระกูลซีเรีย ไม่ว่าจะเป็นยางแผ่น ยางแท่ง เศษยาง ยางก้อน น้ำยาง หรือขี้ยางจากต้น ยางป่นดิน หรือป่นเปลือกต้นยาง รวมทั้งยางในลักษณะอื่นซึ่งอยู่ในสภาพวัตถุดิบ
5. ไม้ ไม้แปรรูป ของทำด้วยไม้
6. เส้นไหมดิบที่ยังมิได้ดีเกลียว และเส้นด้ายที่ทำด้วยไม้ จี๊ไหม หรือเศษไหม
7. ปลาป่นหรือปลาอบแห้งที่ยังไม่ได้ป่น อันไม่เหมาะสำหรับเป็นอาหารมนุษย์

8. ภาษีสรรพสามิต (Excise Duty)

เป็นภาษีที่จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต โดยจัดเก็บจากสุรา ยาสูบ ไม้ เครื่องดื่ม น้ำมันปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียม เครื่องปรับอากาศ โคมไฟฟ้า โคมไฟระย้า รถยนต์นั่ง

¹⁷ ชำระเป็นตัวเงิน คือการได้เสียอากรเป็นตัวเงิน เป็นราคาไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียตาม บทบัญญัติในหมวดอากรแสตมป์หรือตามระเบียบที่อธิบดีจะได้กำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

น้ำหอมหรือหัวน้ำหอม เครื่องแก้วเลดคริสตัล เรือยอชต์และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้เพื่อความ
สำราญ และสนามม้าแข่ง

9. ภาษีอื่นๆ

ได้แก่ ภาษีบำรุงเทศบาล ภาษีรายได้สุขาภิบาล ภาษีรายได้จังหวัด ภาษีโรงเรือนและที่
ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และภาษีรถยนต์ (ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตใช้รถยนต์)

สิทธิประโยชน์จากการลงทุน

สิทธิประโยชน์จากการลงทุนในประเทศไทย ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการส่งเสริม
การลงทุน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2544 พระ
ราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่
18) พ.ศ. 2543 พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร
(ฉบับที่394) พ.ศ.2545 พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตรา
รัษฎากร (ฉบับที่ 396) พ.ศ. 2545 พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลด
อัตรารัษฎากร (ฉบับที่ 405) พ.ศ.2545 และ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่า
ด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ 406) พ.ศ.2545 สามารถสรุปสิทธิ
ประโยชน์ได้ดังนี้

สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

1.1 หากนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจเงินร่วมลงทุน(Venture Capital :VC)¹⁸
จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินปันผลและผลประโยชน์จากการโอนหุ้นที่
ได้รับจากการถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน

1.2 หากนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้
รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินปันผลที่ได้
รับจากกิจการนั้นตลอดระยะเวลาที่กิจการนั้นได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.3 คนต่างด้าวซึ่งได้รับเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานจากการทำงานประจำใน
ROH ในประเทศไทยและยอมให้ ROH หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 15ของเงินได้ที่ได้รับ จะได้รับ
สิทธิไม่ต้องนำเงินได้ดังกล่าวมารวมคำนวณภาษีตอนปลายปี

¹⁸ ธุรกิจที่ระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ มาเพื่อนำไปลงทุนในกิจการที่มีศักยภาพในการเติบโต โดย VC
จะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น

การให้สิทธิข้างต้นมีกำหนดระยะเวลาติดต่อกันไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่รับงานครั้งแรก ในไทย ไม่ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวคนต่างด้าวนั้นจะเดินทางออกจากประเทศไทยหรือไม่ก็ตาม

หากคนต่างด้าวได้สิ้นสุดสัญญาการทำงานกับ ROH ไปแล้ว และมีการทำสัญญาใหม่ กับ ROH ไม่ว่าจะ เป็น ROH เดิม หรือ ROH ใหม่ คนต่างด้าวที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ข้างต้น จะต้องเว้นระยะเวลาการทำงานกับ ROH ไม่ว่าที่ใดในประเทศไทยเกินกว่า 365 วัน ก่อนที่จะเข้ามา ปฏิบัติงานใน ROH อีกครั้ง

1.4 คนต่างด้าวที่ปฏิบัติงานใน ROH และถูกส่งไปทำงานในต่างประเทศ จะได้รับยก เว้นภาษีสำหรับเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานดังกล่าว แต่ทั้งนี้เงินได้นั้นจะต้องไม่นำมาหักเป็น รายจ่ายของ ROH และหรือวิสาหกิจในเครือในประเทศไทย ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

2.1 มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่อยู่ในแต่ละเขต ส่งเสริมการลงทุน และทำเรื่องขอรับการส่งเสริมการลงทุนกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุน (BOI) โดยในแต่ละเขตส่งเสริมการลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกันดังนี้ ตารางที่ 3.8 เขตส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย

เขต / จังหวัด	สิทธิและประโยชน์
เขต 1 มี 6 จังหวัด กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปีสำหรับกำไรสุทธิที่ได้ จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินทุนที่ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน เฉพาะ โครงการที่ตั้งอยู่ในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม
เขต 2 มี 12 จังหวัด สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง อุทัยฯ สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ภูเก็ต	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปีสำหรับกำไรสุทธิที่ได้ จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินทุนที่ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน สำหรับ โครงการที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปีสำหรับกำไรสุทธิที่ได้ จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินทุนที่ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนสำหรับ โครงการที่ตั้งอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม

ตารางที่ 3.8 (ต่อ) เขตส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของไทย

เขต / จังหวัด	สิทธิและประโยชน์
เขต 3 มี 58 จังหวัด 18 จังหวัดรายได้ต่ำ ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู สุรินทร์ ยโสธร มหาสารคาม นครพนม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ สกลนคร บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ พะเยา แพร่ น่าน สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	สิทธิและประโยชน์ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกันไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินทุนที่ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน 18 จังหวัดรายได้ต่ำได้สิทธิเหล่านี้เพิ่มเติม ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา 2 เท่าเป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้ หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุนในการนั้น
40 จังหวัด หนองคาย อุบลราชธานี ชัยภูมิ มุกดาหาร อุรธานี เลย ขอนแก่น นครราชสีมา เพชรบูรณ์ พิจิตร สุโขทัย เชียงราย แม่ฮ่องสอน อุดรดิตถ์ ตาก พิชณุโลก กำแพงเพชร ลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน ตราด จันทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ปราจีนบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี นครสวรรค์ สระแก้ว พังงา สงขลา กระบี่ สุราษฎร์ธานี นมพร ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช และระนอง	40 จังหวัดได้สิทธิประโยชน์เพิ่มดังนี้ โครงการที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรม ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้ หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำประปา 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้ โครงการที่ตั้งสถานประกอบการอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรม หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุนในการนั้น

2.2 สามารถนำผลขาดทุนประจำปีที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไปหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นภายหลังระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยมีกำหนดเวลาไม่เกิน 5 ปี นับตั้งแต่วันที่พ้นกำหนดการได้รับยกเว้นภาษี (ผลขาดทุนที่สามารถนำ

มาหักได้นั้น ต้องเป็นผลขาดทุนสุทธิในส่วนที่เกินกำไรสุทธิของกิจการที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้)

2.3 สามารถหักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นจำนวนร้อยละ 25 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการส่งออกสินค้าที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิต โดยไม่รวมค่าขนส่งนอกประเทศและค่าประกันภัย

2.4 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจเงินร่วมลงทุน (VC) สำหรับรายได้ที่เป็นผลและประโยชน์ที่ได้รับจากการถือหุ้นในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

2.5 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจาก ROH ให้เหลือร้อยละ 10 สำหรับ

- รายได้จากการให้บริการของ ROH แก่วิสาหกิจในเครือหรือสาขาในต่างประเทศ

- รายได้ค่าสิทธิจากการวิจัยและพัฒนา ที่ ROH ได้รับจากวิสาหกิจในเครือ หรือสาขาในต่างประเทศ

- ดอกเบี้ยที่ ROH ได้รับจากวิสาหกิจในเครือและหรือสาขาในต่างประเทศ เฉพาะส่วนที่ ROH ได้กู้มาเพื่อนำมาใช้วิสาหกิจในเครือหรือสาขาในต่างประเทศของ ROH กู้ต่อ

2.6 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการวิเทศธุรกิจให้เหลือร้อยละ 10

2.7 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนก่อนวันที่ 6 กันยายน 2544 และมีกำไรสุทธิ 1-300,000,000 บาทให้เหลือร้อยละ 25 เป็นเวลา 5 รอบบัญชีต่อเนื่องกัน

2.8 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทที่นำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2544 ให้เหลือร้อยละ 25 เป็นเวลา 5 รอบบัญชีต่อเนื่องกัน

2.9 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทที่นำหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตามข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับหลักทรัพย์จดทะเบียนใน “ตลาดหลักทรัพย์ใหม่” ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน 2544 ให้เหลือร้อยละ 20 เป็นเวลา 5 รอบบัญชีต่อเนื่องกัน

2.10 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท ที่มีกำไรสุทธิ 1- 1,000,000 บาท ให้เหลือร้อยละ 20

2.11 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท ที่มีกำไรสุทธิ 1,000,001 – 3,000,000 บาท ให้เหลือร้อยละ 25

2.12 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ ROH ได้รับจากวิสาหกิจในเครื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.13 ROH มีสิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของอาคารถาวร ที่ ROH ซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์มาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ ในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้อาคารนั้นมา และส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 20 ปี

2.14 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับสิทธิประโยชน์ในการหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ดังนี้

- คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ หักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้รับทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าทรัพย์สินส่วนที่เหลือทยอยหักภายใน 3 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งมีสิทธิเลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไปวิธีใดก็ได้

- โรงงาน (Plant) ในปีแรกหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นได้ในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สินส่วนที่เหลือทยอยหักภายในระยะเวลา 20 ปี

- เครื่องจักร (Machinery) ในปีแรกหักค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นได้ในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าทรัพย์สินส่วนที่เหลือทยอยหักภายในระยะเวลา 5 ปี

2.15 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ ROH ได้รับจากวิสาหกิจในเครื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.16 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ตลอดระยะเวลาที่กิจการนั้นได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

3. ภาษีศุลกากร (Customs Duty)

สำหรับกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

3.1 ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งของดังกล่าวที่จำเป็นในการผลิต และของที่ใช้ในการสร้างโรงงาน หรืออาคาร

3.2 ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า

3.3 ยกเว้นอากรขาออกสำหรับสินค้าที่ผลิตแล้วส่งออก

สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

3.4 ลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรร้อยละ 50 สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และ เขต 2

3.5 ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ในเขต 3

3.6 ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อส่งออกเป็นเวลา 1 ปี สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และเขต 2

3.7 ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อส่งออกเป็นเวลา 5 ปี สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ในเขต 3

3.8 ยกเว้นอากรขาออกสำหรับสินค้าที่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนผลิตหรือประกอบ

สำหรับกิจการที่อยู่ในเขตปลอดอากร¹⁹ จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

3.9 ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าในเขตปลอดอากร สำหรับ เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และของ ที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจการ

3.10 ยกเว้นอากรขาออก สำหรับของที่ปล่อยไปจากเขตปลอดอากร เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร

4. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) เช่น

4.1 ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งของดังกล่าวที่จำเป็นในการผลิต และของที่ใช้ในการสร้างโรงงาน หรืออาคารที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

4.2 ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าของกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

4.3 การขายสินค้าหรือให้บริการระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ไม่ว่าจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราศูนย์

¹⁹ เขตปลอดอากร หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

4.4 ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำสินค้าจากต่างประเทศเข้าไปในเขตปลอด
อากร

4.5 เสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราศูนย์ สำหรับการนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขต
ปลอดอากร

5. ภาษีสรรพสามิต (Excise Duty)

5.1 ยกเว้นภาษีสรรพสามิต สำหรับการนำเข้า และการผลิตของที่กระทำในเขตปลอด
อากร

5.2 ยกเว้นภาษีสุรา การปิดแสดมปีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ยาสูบ
ไฟ สำหรับการนำเข้าและการผลิตที่กระทำในเขตปลอดอากร

นอกจากนี้ หากนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยตรงในกิจการที่รัฐบาลให้ความสำคัญ
เป็นพิเศษ ก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

1. ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใดก็ตาม
2. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใดก็ตาม
3. ได้รับสิทธิและประโยชน์อื่นตามเกณฑ์ที่ตั้งในแต่ละเขต

โดยกิจการที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ได้แก่

1. กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร
2. กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเทคโนโลยีและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. กิจการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และบริการพื้นฐาน
4. กิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม
5. อุตสาหกรรมเป้าหมาย

สิทธิประโยชน์อื่น ๆ

1. สิทธิและประโยชน์อื่นของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

1.1 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะได้รับอนุญาตนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ และคู่สมรสหรือบุคคลในอุปการะของช่างฝีมือและผู้ชำนาญการเข้ามาในราชอาณาจักรได้ตามสมควร

- 1.2 กรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ผ่อนคลาขมาตรการจำกัดการถือหุ้นของ
ต่างชาติในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

2.1 โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและ การทำเหมืองแร่ และการให้บริการตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่งภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2545 จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยถือครองหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

2.2 โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งหมดได้ ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

3. บริษัทต่างประเทศที่จะเข้ามาจัดตั้ง ROH ในประเทศไทย หากขอรับการส่งเสริมการลงทุน จะได้รับสิทธิประโยชน์อื่นเพิ่มเติมดังนี้

- 3.1 การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 3.2 ไม่กำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ
- 3.3 การนำช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการเข้ามา
- 3.4 การส่งออกเงินตราต่างประเทศ

หลักประกันและการคุ้มครองการลงทุน

1. รัฐบาลจะไม่โอนกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริมมาเป็นของรัฐ
2. รัฐบาลจะไม่ประกอบกิจการขึ้นมาใหม่แข่งขันกับผู้ได้รับการส่งเสริม
3. รัฐบาลจะไม่ทำการผูกขาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลชนิดเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้
4. รัฐบาลจะไม่ควบคุมราคาจำหน่ายของผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เว้นแต่ในกรณีจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ
5. รัฐบาลจะไม่อนุญาตให้ส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลชนิดใดที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า เป็นชนิดเดียวกันกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้โดยมีคุณภาพใกล้เคียงกันและมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ยกเว้นยุทธภัณฑ์
6. ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินกิจการที่ได้รับการส่งเสริมและร้องเรียนให้คณะกรรมการช่วยเหลือ ให้ประธานกรรมการมีอำนาจสั่งให้ความช่วยเหลือไปตามความเหมาะสม หรือสั่งให้ส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการช่วยเหลือต่อไปโดยมิชักช้า

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐาน²⁰

จีน ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของทวีปเอเชีย มีพรมแดนติดต่อกับประเทศต่าง ๆ โดยรอบ 15 ประเทศ คือ เกาหลีเหนือ รัสเซีย มองโกเลีย คาซัคสถาน เคอร์กิสถาน ทาจิกิสถาน อัฟกานิสถาน ปากีสถาน อินเดีย เนปาล สิกขิม ภูฏาน พม่า ลาว และเวียดนาม ขณะที่ทิศตะวันออกและทิศใต้จดทะเลเหลือง ทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศของจีนทางตะวันตกส่วนใหญ่เป็นที่ือกเขา ทะเลทราย และที่ราบสูง และค่อย ๆ ลาดลงทางทิศตะวันออก วันชาติจีนคือวันที่ 1 ตุลาคม (สาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2549) ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนมีชัยชนะในสงครามกลางเมืองเหนือพรรคก๊กมินตั๋ง) เมืองหลวงของจีนคือกรุงปักกิ่ง จีนมีประชากรทั้งหมดประมาณ 1,300 ล้านคน ประชากรที่อยู่ในจีนมีอยู่รวมกันทั้งหมด 56 ชนชาติ โดยเป็นชาวฮั่น ร้อยละ 93.3 ที่เหลือเป็นชนกลุ่มน้อย ที่สำคัญได้แก่ ชนเผ่าจ้วง หุย อู๋ กูร์ หยี ทิเบต แม้ว แมนจู มองโกล ไตหรือไท เกาซัน จีนใช้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาราชการ ชาวจีนในมณฑลต่าง ๆ มีภาษาพูดท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เช่น เสฉวน หู หานาน กวางตุ้ง ไหหลำ และฮกเกี้ยน สกุลเงินของจีน เรียกว่า “เหรินหมินปี้” (RMB) โดยมีหน่วยเรียกเป็น “หยวน” ศาสนาในจีนมี ลัทธิขงจื้อ ศาสนาพุทธ ลัทธิเต๋า ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์

ระบบการปกครองของจีนเป็นแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งมีสมาชิกประมาณ 62 ล้านคน เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ของประเทศอย่างเบ็ดเสร็จตามแนวทางลัทธิมาร์กซ์ – เลนิน และความคิดของอดีตประธานาธิบดีเหมา เจ๋อตง รวมทั้งทฤษฎีการสร้างพรรคสังคมนิยมที่มีเอกลักษณ์แบบจีนของนายเติ้ง เสี่ยวผิง รัฐบาลและรัฐสภามีหน้าที่คอยปฏิบัติตามมติและนโยบายที่พรรคกำหนดโดยยึดหลักประชาธิปไตยรวมศูนย์ (Democratic Centralism) รัฐธรรมนูญจีนได้รับการปรับปรุงครั้งสำคัญในการประชุมสภาประชาชนแห่งชาติจีน (National People’s Congress) ซึ่งพรรคได้ลงมติเห็นชอบต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญจีนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในจีนที่เปลี่ยนไป ที่สำคัญ คือ การแปรทฤษฎีการสร้างพรรคระบอบสังคมนิยมที่มีลักษณะเฉพาะของจีนบรรจุในรัฐธรรมนูญ รวมทั้ง การดำเนินการ

²⁰ กระทรวงต่างประเทศ. 2546. “ข้อมูลประเทศต่าง ๆ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mfa.go.th> (27 มิถุนายน 2546)

ปฏิรูป เปิดประเทศ การสร้างสรรค์ระบบเศรษฐกิจการตลาดในระบบสังคมนิยม และการให้รัฐวิสาหกิจมีอำนาจในการประกอบการโดยตนเองมากขึ้น

การเปิดประเทศและการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนส่งผลให้ประชาชนจีนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอย่างกว้างขวาง อาทิ ปัญหาการแพร่ขยายของอิทธิพลตะวันตก ปัญหายาเสพติด ปัญหาการเพิ่มประชากร ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม เนื่องจากรายได้ของประชาชนในเมืองและชนบทมีความแตกต่างอยู่มาก รัฐบาลจีนได้พยายามแก้ปัญหาโดยใช้มาตรการควบคุมและรณรงค์ให้ประชาชนยึดมั่นในอุดมการณ์สังคมนิยมและชาตินิยม ควบคุมสื่อมวลชนและอินเทอร์เน็ต เพื่อควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลที่อาจเป็นภัยคุกคามต่อประเทศ ขณะเดียวกัน ก็พยายามลดช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท ตลอดจนให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในการประกอบธุรกิจและการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

วิกฤตการณ์ทางการเงินเมื่อกลางปี 2540 เป็นต้นมา ไม่ส่งผลกระทบต่อจีนมากนัก แม้ว่าบางช่วงจะเผชิญกับปัญหาการลดลงของการส่งออก และการชะลอตัวของ GDP ก็ตาม ยกเว้นในเรื่องการส่งออกที่ชะลอตัวลงเล็กน้อย เนื่องจากตลาดส่งออกที่สำคัญของจีน เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ การใช้จ่ายของประชาชนในประเทศที่ลดต่ำลงอย่างมาก และการลงทุนจากต่างประเทศที่ชะลอตัวลง

อย่างไรก็ตาม หลังวิกฤตการณ์ทางการเงินของเอเชียเป็นต้นมา ดัชนีราคาผู้บริโภคของจีนลดลงอย่างต่อเนื่อง และติดลบติดต่อกันถึงกว่า 2 ปี (ถึงสิ้นปี 2542) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพลังการบริโภคซึ่งเป็นตัวกระตุ้น GDP ที่สำคัญที่สุดที่อ่อนตัวลงเป็นอย่างมากของจีน

เพื่อผ่อนคลายปัญหาที่เกิดจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจีนได้ดำเนินมาตรการหลายประการในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การอุดหนุนการส่งออกด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การลดภาษีส่งออก การอุดหนุนการส่งออกโดยตรง การลดค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้แก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก นอกจากการอุดหนุนการส่งออกดังกล่าวแล้ว ทางการจีนยังกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐในกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดนโยบายให้ภาคเอกชนดำเนินการด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เพื่อกระตุ้นอุปสงค์ด้านที่อยู่อาศัยของประชาชนให้สูงขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อนำไปใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้มากยิ่งขึ้น

เศรษฐกิจของจีนในปี 2544 อยู่ในภาวะที่ติดต่อเนื่อง แม้ว่าเศรษฐกิจโลกจะซบเซา โดย GDP ในปี 2544 มีมูลค่าทั้งสิ้น 1,159.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3 เมื่อเปรียบ

เทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้เนื่องมาจากการกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคภายในประเทศและการใช้นโยบายด้านงบประมาณที่เข้มแข็ง

ตารางที่ 3.9 เครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของเงินรายปี

	2540	2541	2542	2543	2544	2545
Nominal GDP(พันล้าน USD)	902.0	960.9	991.2	1,080.0	1,159.0	1,237.1
Real GDP Growth (Δ yoy , ร้อยละ)	8.8	7.8	7.1	8.0	7.3	8.0
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	2.8	-0.8	-1.4	0.4	0.7	-0.8
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	3.1	3.1	3.1	3.1	3.6	4.0
การค้าระหว่างประเทศ (พันล้านUSD)						
- การส่งออก	182.8	183.8	194.9	249.2	266.1	325.6
Δ yoy (ร้อยละ)	21.0	0.5	6.1	27.8	6.8	22.3
- การนำเข้า	142.4	140.2	165.7	225.1	243.6	295.2
Δ yoy (ร้อยละ)	2.5	-1.5	18.2	35.8	8.2	21.2
- ดุลการค้า	40.6	43.6	29.2	24.1	23.1	30.3
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านUSD)	29.7	29.3	15.7	20.5	17.4	-
GDP (ร้อยละ)	3.3	3.0	1.6	1.9	1.5	-
ดุลบัญชีทุน (พันล้านUSD)	23.0	-6.3	7.6	1.9	34.7	-
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (พันล้านUSD)	45.3	45.6	40.4	40.8	46.9	52.7
Δ yoy (ร้อยละ)	8.5	0.7	-11.4	0.9	15.0	12.5
ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านUSD)	139.9	154.0	154.7	165.5	212.1	286.4
หนี้ต่างประเทศ (พันล้านUSD)	131.0	146.0	151.8	145.7	170.1	168.5
GDP (ร้อยละ)	14.5	15.2	15.3	13.5	14.7	13.6
- หนี้ระยะสั้น	18.1	17.3	15.2	13.1	50.6	52.9
- หนี้ระยะยาว	112.8	128.7	136.7	132.7	119.5	115.6
งบประมาณเกินดุล(ขาดดุล) GDP(ร้อยละ)	-0.8	-1.2	-2.7	-2.8	-2.6	-3.0
M1 (Δ yoy , ร้อยละ)	17.3	11.9	17.7	16.0	12.6	16.8
M2 (Δ yoy , ร้อยละ)	17.1	15.3	14.7	14.0	14.4	16.8

ตารางที่ 3.9 (ต่อ) เครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของจีนรายปี

	2540	2541	2542	2543	2544	2545
เงินให้กู้ (Δ yoy , ร้อยละ)	16.7	15.3	12.5	13.4	11.6	15.8
เงินฝาก (Δ yoy , ร้อยละ)	18.6	16.1	13.7	13.8	16.0	19.0
อัตราดอกเบี้ยระยะสั้น 3-mth deposit rate (ร้อยละ)	2.88	2.79	1.98	1.98	1.98	1.71
อัตราดอกเบี้ยระยะยาว 1-yr lending rate (ร้อยละ)	9.36	6.39	5.85	5.85	5.85	5.31
อัตราแลกเปลี่ยน						
- CNY/USD (เฉลี่ย)	8.2891	8.2790	8.2783	8.2784	8.2770	8.2770
- CNY/USD (สิ้นงวด)	8.2700	8.2789	8.2795	8.2774	8.2766	8.2770

ที่มา : People's Bank of China, China Monthly Statistics, China Statistical Yearbook,

China Customs Statistics, MOFTEC, ABN-Amro and CETC

สำหรับเศรษฐกิจของจีนในปี 2545 ยังคงรักษาการขยายตัวอย่างแข็งแกร่งที่ร้อยละ 8.0 โดยในปี 2545 GDP มีมูลค่าทั้งสิ้น 1,237.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีการขยายตัวการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โดย มีมูลค่า 46.9 และ 52.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2544 และ 2545 ตามลำดับ ซึ่งมีการปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 12.31 จากปีก่อน การที่เศรษฐกิจจีนได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องนั้น อันเป็นผลจากการใช้จ่ายของภาครัฐที่เพิ่มสูงขึ้น การดำเนินนโยบายการเงินการคลังที่ผ่อนคลาย ส่งผลให้อุปสงค์ในประเทศขยายตัวดี นอกจากนี้ ผลของการปฏิรูปโครงสร้างระบบเศรษฐกิจของประเทศ และความคืบหน้าในการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรม นโยบายการเปิดประเทศรวมถึงการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้จีนมีช่องทางการค้ามากขึ้น การส่งออกจึงขยายตัวในระดับสูง สอดคล้องกับการลงทุนจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นมาก

สินค้าส่งออกที่สำคัญของจีน ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล เสื้อผ้าและสิ่งทอ รองเท้า ของเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา เชื้อเพลิงธรรมชาติ และเคมีภัณฑ์

ตลาดส่งออกของจีนที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป อาเซียน โดยประเทศไทย เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของจีนอันดับที่ 17

การค้าระหว่างประเทศ

จีนจะรักษาและพัฒนาสภาพการเปิดประเทศต่อไป โดยรักษาปริมาณการค้าระหว่างประเทศให้เพิ่มขึ้นอย่างมั่นคง ปรับโครงสร้างสินค้าส่งออกด้วยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน

ของสินค้าส่งออก เพิ่มการให้บริการขยายตลาดต่างประเทศและปรับปรุงโครงสร้างสินค้านำเข้า ปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้านการลงทุน โดยยึดหลักการของชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nations) และการปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ (Nation Treatment) โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของนักลงทุนและพนักงานวิสาหกิจต่างชาติ และขยายการพัฒนาไปสู่ภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน เพื่อลดความแตกต่างทางความเจริญระหว่างภูมิภาคของจีน

นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. ร่างกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศให้เป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น
2. ปรับปรุงระบบการจัดการภายในองค์กรต่าง ๆ ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก รวมทั้งให้อำนาจแก่องค์กรต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศได้อย่างเสรีมากขึ้น
3. รักษาระดับและขยายตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าส่งออก โดยมุ่งเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก
4. ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อให้สามารถรองรับการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการค้า ในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งขจัดปัญหาหรือข้อพิพาททางการค้า
6. ผ่อนคลายระบบปริวรรตเงินตราต่างประเทศ โดยอนุญาตให้หน่วยงานของจีนและบริษัทต่าง ๆ ถือเงินตราต่างประเทศได้มากขึ้น
7. กระจายอำนาจในด้านการค้ากับต่างประเทศให้แก่บริษัทในมณฑล และบริษัทในกระทรวงอื่น ๆ มากขึ้น พร้อมทั้งปรับระบบการบริหารให้มีความคล่องตัวมากขึ้น โดยเริ่มจากมณฑลกว่างตุ้ง
8. ขยายขอบเขตธุรกิจที่ร่วมมือกับต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น ในปัจจุบันทางการเงินอนุญาตให้บริษัทร่วมทุนต่างชาติดำเนินการค้าด้านการค้าปลีก การค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
9. ปรับโครงสร้างหน่วยงานทางการค้าต่างประเทศที่เรียกว่า สำนักงานเศรษฐกิจและการค้า

ภาวะการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ

การค้าของจีนที่แข็งแกร่งเกิดจากการเปิดเสรีให้ต่างชาติมาลงทุน การเข้าเป็นสมาชิก WTO และการมีตลาดขนาดใหญ่ รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ส่งผลให้เงินก้ำว้ขึ้นมาเป็นประเทศที่น่าสน

ใจไปลงทุนเป็นอันดับแรก การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในปี 2545 จึงเพิ่มขึ้นมาก โดยในปี 2545 จีนมีสัญญาการลงทุนจากต่างประเทศ (Contracted FDI) คิดเป็นมูลค่ารวม 82.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.6 และมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่แท้จริง (Actually Utilized FDI) รวม 52.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 12.5 ดังแสดงในตารางที่ 3.10

ตารางที่ 3.10 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนระหว่างปี 2522 – 2545

หน่วย : 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	มูลค่าเงินลงทุนตามสัญญา	มูลค่าเงินลงทุนที่แท้จริง
2522-2527	97.50	41.07
2528	63.33	19.56
2529	33.30	22.14
2530	37.09	23.14
2531	52.97	31.94
2532	56.00	33.93
2533	65.96	34.87
2534	119.77	43.66
2535	581.24	110.08
2536	1,114.36	275.15
2537	826.80	337.67
2538	912.82	375.21
2539	732.76	417.26
2540	510.03	452.57
2541	521.02	454.63
2542	412.23	403.19
2543	623.80	407.15
2544	691.95	468.78
2545	828.00	527.00
รวม	8,280.93	4,478.97

ที่มา : Foreign Investment Department, MOFTEC

รูปแบบการลงทุน

1. การลงทุนเรือนหุ้น (Equity Joint Venture)

การลงทุนเรือนหุ้นเป็นการถือหุ้นร่วมกันระหว่างนักลงทุนชาวจีนและนักลงทุนชาวต่างชาติ โดยนักลงทุนต่างชาติต้องถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน การร่วมทุนอาจอยู่ในรูปของเงินตราหรือทรัพย์สินอื่นๆ เช่น อาคาร เครื่องจักรอุปกรณ์ หรือสิทธิในการใช้ที่ดิน เป็นต้น นักลงทุนทั้ง 2 ฝ่ายต้องร่วมกันรับผิดชอบในทุกเรื่อง เช่น การบริหาร ความเสี่ยงจากการดำเนินการ เป็นต้น

การลงทุนรูปแบบดังกล่าวจะต้องเข้ากับข้อกำหนดข้อใดข้อหนึ่งของจีน ข้อกำหนดคมีดังนี้

- ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง เพื่อพัฒนาคุณภาพของสินค้า เพิ่มผลผลิต ขยายรูปแบบของผลิตภัณฑ์ และลดการใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น ไฟฟ้า วัตถุดิบ เป็นต้น
- ต้องเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับคืนเร็ว กำไรสูง แต่ลงทุนน้อย
- ต้องขยายการส่งออกเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ
- ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งทางเทคโนโลยีและการบริหารให้แก่ชาวจีน

2. การร่วมมือทางธุรกิจตามสัญญา (Contractual Joint Venture)

การร่วมมือแบบการร่วมมือทางธุรกิจตามสัญญา เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจ ระหว่างนักลงทุนชาวจีนและนักลงทุนชาวต่างชาติ โดยการแบ่งปันความรับผิดชอบ สิทธิและข้อผูกพันต่างๆ ของคู่สัญญา จะเป็นไปตามที่สัญญาที่ลงนามไว้ต่อกัน ซึ่งรวมถึงส่วนแบ่งสินค้า และผลกำไรของแต่ละฝ่ายที่จะได้รับในการลงทุนในลักษณะนี้ โดยทั่วไปนักลงทุนชาวจีนจะเป็นผู้จัดหาที่ดิน วัตถุดิบ แรงงาน อาคารสำนักงาน และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ในขณะที่นักลงทุนชาวต่างชาติ เป็นผู้จัดหาเงินทุน เครื่องจักรที่สำคัญ รวมทั้งความรู้ทางเทคโนโลยีต่างๆ

อุตสาหกรรมที่จีนสนับสนุนสำหรับการลงทุนครั้งนี้ คือ อุตสาหกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า การคมนาคมขนส่ง ป่าไม้ ปศุสัตว์ การท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น

3. การลงทุนจากต่างชาติทั้งสิ้น (Wholly Foreign-Owned Enterprise)

การลงทุนจากต่างประเทศทั้งสิ้น เป็นการลงทุนขององค์กรหรือเอกชนต่างชาติ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการทั้งหมด โครงการลงทุนที่ต่างชาติถือหุ้นทั้งสิ้นจะต้องเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน เช่น เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

4. สถาบันการเงินที่ลงทุนโดยต่างชาติ (Foreign-Funded Financial Institution)

ในด้านการเงิน การลงทุนต่างชาติ สามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. สำนักงานสาขาของบริษัทในต่างประเทศ
2. สถาบันการเงินต่างชาติที่ใช้เงินทุนจากต่างชาติทั้งสิ้นและจดทะเบียนในจีน
3. สถาบันการเงินที่ร่วมลงทุนระหว่างจีนกับต่างชาติ

การดำเนินการของสถาบันการเงินต่างชาติในจีนยังถูกจำกัด โดยอนุญาตให้ทำธุรกรรมหลักๆ เช่น รับฝากเงินสกุลต่างประเทศ ปล่อยเงินกู้ต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ และบริษัทต่างชาติ

5. ความร่วมมือในการสำรวจ (Cooperative Exploitation)

เป็นรูปแบบการลงทุนที่ใช้ในการสำรวจแหล่งน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ ซึ่งจะมีลักษณะความเสี่ยงสูง เงินลงทุนสูง และผลตอบแทนสูง นักลงทุนต่างชาติจะต้องทำการประมุล ซึ่งผู้ชนะการประมุลจะต้องเซ็นสัญญาตกลงในระยะยาวของความร่วมมือไม่เกิน 30 ปี แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. ช่วงการสำรวจ นักลงทุนต่างชาติจะรับผิดชอบความเสี่ยงในการสำรวจทั้งหมด
2. ช่วงการขุดค้น ฝ่ายจีนอาจซื้อหุ้นจากนักลงทุนต่างชาติได้แต่ไม่เกินร้อยละ 51 ของหุ้นทั้งหมด
3. ช่วงการผลิต นักลงทุนต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆจากการใช้ประโยชน์

6. BOT Investment Method (Build-Operate-Transfer)

เป็นรูปแบบการลงทุนที่รัฐบาลจีนอนุญาตให้ภาคเอกชนลงทุนทำโครงการ โดยใช้เงินทุนจากภาคเอกชนทั้งหมด และแสวงหากำไรจากโครงการภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ หลังจากที่ดินสุดสัญญาแล้ว สภาพความเป็นเจ้าของจะถูกโอนให้รัฐ รูปแบบการลงทุนนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ทางด่วน โรงไฟฟ้า เป็นต้น

7. รูปแบบผลตอบแทนการค้า (Compensation Trade)

นักลงทุนต่างชาติทำหน้าที่จัดหาอุปกรณ์เครื่องจักรให้แก่ผู้ประกอบการชาวจีน โดยที่ผู้รับผิดชอบในการประกอบการคือ นักลงทุนชาวจีนแต่เพียงผู้เดียว

8. กิจกรรมประกอบชิ้นส่วนที่นำเข้าจากต่างประเทศ (Processing and Assembling with Materials and Parts from Foreign Suppliers)

กิจการประเภทนี้ดำเนินการโดยบริษัทในประเทศจะส่งวัตถุดิบ ส่วนประกอบและชิ้นส่วนมายังโรงงานในประเทศจีน เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจะถูกส่งกลับไปยัง

บริษัทแม่เพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยจีนจะได้รับรายได้เป็นค่าจ้างในการประกอบชิ้นส่วน สำหรับวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ ตลอดจนเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบชิ้นส่วนจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า

กิจการประเภทนี้นับว่ามีบทบาทที่สำคัญต่อการค้าต่างประเทศของจีน โดยระยะแรกเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก แต่ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น

8. สัญญาการเช่าระหว่างประเทศ (International Lease)

สำหรับรูปแบบการลงทุนนี้ ผู้ประกอบการภายในประเทศจะทำการเช่าเครื่องจักรอุปกรณ์ เพื่อประกอบการ ภายใต้ระยะเวลาที่ตกลงทำสัญญาไว้ระหว่างทั้ง 2 ฝ่าย ในระยะเวลาของสัญญา ผู้เช่ามีสิทธิ์ในการใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรและอุปกรณ์

ระบบภาษีอากร

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจาก

- เงินเดือน หรือค่าจ้าง โดยผู้มีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ 800 หยวน/เดือน ก่อนนำเงินได้สุทธิมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5 – 45 ดังแสดงในตารางที่ 3.11

- หากเป็นชาวต่างชาติถ้าเข้ามาทำงานเกิน 90 วัน ใน 1 ปี สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ 4,000 หยวน/เดือน ก่อนจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ตามอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5 - 45

- เงินได้จากค่าบริการ ค่าสัมปทาน ดอกเบี้ย เงินปันผล โบนัส และค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าที่ คือร้อยละ 20

- เงินได้ที่ได้รับเพียงครั้งเดียว (Single Payment) หากมีมูลค่าไม่เกิน 4,000 หยวน สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ 800 หยวน แต่หากมีมูลค่ามากกว่า 4,000 หยวนขึ้นไป สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 20 ของเงินได้ ก่อนจะนำมาคำนวณเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5 – 45

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

ภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยทั่วไปเป็นภาษีที่กำหนดจัดเก็บจากกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการ หรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัทร่วมทุน และบริษัทต่างชาติที่ประกอบกิจการในจีน โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 33 ของกำไรสุทธิที่ได้ปรับปรุงให้เป็นไปตามเงื่อนไขทางภาษีอากร

ตารางที่ 3.11 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในจีน

เงินได้สุทธิ (หยวน / เดือน)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ต่ำกว่า 500	5
500 – 2,000	10
2,001 – 5,000	15
5,001 – 20,000	20
20,001 – 40,000	25
40,001 – 60,000	30
60,001 – 80,000	35
80,001 – 100,000	40
มากกว่า 100,000	45

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในทางธุรกิจทั่วไป ซึ่งภาษีที่จัดเก็บสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

ตารางที่ 3.12 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในจีน

ประเภท	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
สินค้าและบริการทั่วไป	17
สินค้าบางชนิดที่เป็นความจำเป็นพื้นฐาน เช่น ผลิตภัณฑ์เกษตรและสาธารณูปโภค ปู่ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น	13
บริษัทการค้า สินค้าที่มีการจ้างเอง และธุรกิจขนาดเล็กที่ยอดขายไม่เกิน 1.8 ล้าน หยวน	4
สินค้าหรือบริการที่มีการส่งออก	0

4. ภาษีกำไรส่งออก (Remittance of Profit Tax)

ผลกำไรที่เกิดจากการลงทุนในรูปแบบใด ๆ ที่ระบุในกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศในจีน จะต้องเสียภาษีถ้าหากมีการโอนกำไรไปต่างประเทศ โดยเสียในอัตราร้อยละ 20 สำหรับกิจการทั่วไป และอัตราร้อยละ 10 สำหรับกิจการที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

5. ภาษีผู้บริโภค (Consumption Tax)

เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 3-50 จากการผลิต การรับจ้างผลิต และการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคบางชนิด เช่น ยาสูบ แอลกอฮอล์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ดูแลผิวกาย ยาระดม เพชรพลอย ทัชชิม ยางรถยนต์ มอเตอร์ไซค์ ดอกไม้ไฟ น้ำมันและรถยนต์ เป็นต้น

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2544 คณะมนตรีแห่งรัฐบาลของจีนได้อนุมัติอัตราภาษีผู้บริโภคใหม่ โดยผู้นำเข้าที่เสียภาษีไว้เกินกว่าอัตราใหม่ที่ประกาศใช้ จะสามารถขอคืนภาษีได้ สินค้าที่มีการปรับปรุงอัตราภาษีผู้บริโภค ได้แก่

- บุหรี่ เรียกเก็บค่าธรรมเนียม 150 หยวน ต่อบุหรี่ 50,000 ห่อ (Carton) รวมค่าภาษีที่เรียกเก็บตามมูลค่าของสินค้าที่นำเข้าอีกร้อยละ 45 จากเดิมที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 50
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (วิสกี้ ยิน วอดก้า และรัม) อัตราภาษีใหม่ที่เรียกเก็บคือ 1 หยวน ต่อ 1 ลิโตร รวมค่าภาษีที่เรียกเก็บตามมูลค่าของสินค้าที่นำเข้าในอัตราร้อยละ 25
- เบียร์ เรียกเก็บในอัตราระหว่าง 220 – 250 หยวน / ตัน
- สบู่ เรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0 จากเดิมที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 17
- ยางรถยนต์ สำหรับใช้กับรถยนต์โดยสารบุคคล และรถบรรทุก เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0 ในขณะที่ยางรถยนต์ประเภทอื่น ยังคงเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 10 เหมือนเดิม

6. ภาษีธุรกิจ (Business Tax)

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลธรรมดา หรือบริษัทที่ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง โทรคมนาคม และการไปรษณีย์ การเงินและการประกันภัย การก่อสร้าง ศิลปะ การกีฬา การบันเทิง และการบริการ การโอนหรือขายอสังหาริมทรัพย์ในจีน โดยอัตราภาษีอยู่ระหว่าง ร้อยละ 3 – 8 ยกเว้นการบริการเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 10-15 ดังแสดงในตารางที่ 3.13

ตารางที่ 3.13 อัตราภาษีธุรกิจในจีน

ประเภทธุรกิจ	อัตราภาษีธุรกิจ (ร้อยละ)
การขนส่ง โทรคมนาคมและการไปรษณีย์ การก่อสร้าง การกีฬา	3
การโอนหรือขายอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจอาหาร เข้าซื้อ	5
การเงินและการประกันภัย	8
การบันเทิงและการบริการ	10 - 15

7. ภาษีศุลกากร (Customs Duty)

ภาษีนำเข้า (Import Tax)

อัตราภาษีนำเข้าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาษีทั่วไป (General Tariff) และภาษีที่เรียกเก็บในอัตราพิเศษ (Minimum – Most – Favored – Nation – Tariff) สำหรับภาษีที่เรียกเก็บในอัตราพิเศษ ได้แก่ ภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศหรือภูมิภาคที่จีนทำความตกลงเก็บภาษีต่างตอบแทนกัน (Reciprocal Tariff Agreements)

หลักการในการกำหนดอัตราภาษีนำเข้าของจีน คือ

- ไม่จัดเก็บภาษี หรือจัดเก็บในอัตราที่ต่ำ สำหรับสินค้าที่จำเป็นซึ่งจีนผลิตไม่เพียงพอ และโดยทั่วไปสินค้าวัตถุดิบจะมีอัตราภาษีต่ำกว่าสินค้าสำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูป
 - เก็บภาษีในอัตราที่สูง สำหรับสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศ เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หรือเป็นสินค้าที่ผู้ผลิตในประเทศยังต้องได้รับการปกป้อง
 - สำหรับภาษีสินค้าประเภทอื่น ๆ จีนผูกพันอัตราภาษีไว้กับ WTO ในอัตราร้อยละ 0 อัตราภาษีนำเข้าโดยเฉลี่ยของจีนอยู่ที่ร้อยละ 17 และ เนื่องจากจีนเข้าเป็นสมาชิกของ WTO แล้ว ดังนั้นภายในปี 2548 จีนจะลดอัตราภาษีเฉลี่ยทั้งหมดจากร้อยละ 17 เหลือร้อยละ 10 อย่างไรก็ตาม จีนอาจจะยังคงควบคุมการนำเข้าสินค้าบางประเภทไว้
- การยกเว้นภาษีนำเข้า สำหรับสินค้าดังต่อไปนี้
- สินค้าที่ประเมินว่าต้องเสียภาษีนำเข้าต่ำกว่า 10 หยวน
 - วัสดุอุปกรณ์และตัวอย่างที่ใช้สำหรับการโฆษณาและไม่มีค่าในเชิงพาณิชย์
 - สินค้าและวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับบริจาคจากองค์กรระหว่างประเทศหรือรัฐบาลต่างประเทศ
 - น้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์และอาหารที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่มีการข้ามชายแดน
 - สินค้าที่ส่งออกไปและนำเข้ามาเพื่อที่จะส่งออกไปทดแทน
 - สินค้าที่เสียหายก่อนที่ศุลกากรจะตรวจปล่อย
 - สินค้าที่สนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งจีนเป็นภาคีกำหนดให้ลดหรือยกเว้นภาษีอากร
 - สินค้าที่นำเข้ามาชั่วคราว
 - สินค้าที่ใช้เป็นส่วนประกอบหรือแปรรูป
 - สินค้าทดแทน
 - สินค้าที่นำเข้ามาภายใต้โครงการที่รัฐบาลสนับสนุน
 - สินค้าที่นำเข้ามาเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การศึกษา และสำหรับคนพิการ

ภาษีส่งออก (Export Tax)

รัฐบาลจีนเรียกเก็บภาษีส่งออกสูงสุดในอัตราระหว่างร้อยละ 20 – 50 สำหรับสินค้าบางประเภทซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินแร่ เหล็ก และโลหะแปรรูปอื่น ๆ เป็นต้น

การประเมินภาษีศุลกากร (Custom Valuation) จีนกำหนดการประเมินราคาเพื่อการศุลกากรภายใต้มาตรา 7 ของความตกลงแกตต์ 1994 คือ

- ประเมินจากราคาที่มีการซื้อขายสินค้าจริง ไม่รวมกับภาษีที่เรียกเก็บภายใน
- หากมีข้อกำหนดในการจัดเก็บภาษีนอกเหนือจากที่ได้ตกลงกันไว้ จะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินภาษีในการจัดเก็บได้
- ในการจัดเก็บภาษีส่วนใหญ่ พิจารณาเก็บตามมูลค่าเป็นร้อยละ จากราคา C.I.F.
- เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO แล้ว จีนจะดำเนินการจัดเก็บภาษีศุลกากรตามหลักการ WTO ภายใน 2 ปี

- บริษัทสามารถร้องขอให้มีการทบทวนการจัดเก็บภาษีศุลกากรของรัฐบาลจีนได้

8. ภาษีโรงเรือน (Real Estate Tax)

บริษัทต่างชาติ คนต่างชาติ ชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย จะต้องเสียภาษีโรงเรือนในอัตราร้อยละ 1.2 ของราคามาตรฐานของที่อยู่อาศัยนั้น หรือร้อยละ 12 ของราคาค่าเช่า

9. ภาษีป้ายทะเบียนยานพาหนะและเรือ (Vehicle and Vessels Operation License Tax)

บริษัทต่างชาติ คนต่างชาติ ชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งเป็นเจ้าของยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์และเรือ จะต้องเสียภาษี โดยอัตราสำหรับเรือชนิดต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับน้ำหนักตัน ซึ่งอัตราจะอยู่ระหว่าง 0.60 – 5 หยวน ต่อตัน สำหรับยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์นั้น จะเสียภาษีในอัตราที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ 1.2 ถึง 320 หยวนต่อหน่วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดของยานพาหนะ

สิทธิประโยชน์จากการลงทุน

ตามกฎหมายภาษีสำหรับนักลงทุนต่างชาติและบริษัทต่างชาติของจีน (Income Tax Law of the People's Republic of China for Enterprises with Foreign Investment and Foreign Enterprises) ระบุว่าสิทธิประโยชน์ที่ให้กับบริษัทต่างชาติ จะแตกต่างจากสิทธิประโยชน์ที่ให้กับบริษัทท้องถิ่น โดยสิทธิประโยชน์ที่บริษัทต่างชาติได้รับจะมากกว่าที่บริษัทท้องถิ่นได้รับ ทั้งนี้เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติที่จะนำมาซึ่งเทคโนโลยีที่ทันสมัยและช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ ในขณะที่สิทธิประโยชน์ที่ให้แก่บริษัทท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นตัวกระตุ้นการจ้างงาน การบริโภคและปกป้องสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ซึ่งสิทธิประโยชน์จากการลงทุนในจีนสามารถสรุปได้ดังนี้

สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในจีนไม่ถึง 90 วัน ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยชาวต่างชาติจะได้รับสิทธิประโยชน์ให้หักค่าใช้จ่ายได้ 4,000 หยวน / เดือน

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

2.1 บริษัทร่วมทุนต่างชาติ หรือบริษัทต่างชาติที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือเขตพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ หรือเขตพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมใหม่จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 15

2.2 บริษัทร่วมทุนต่างชาติ หรือบริษัทต่างชาติที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจเปิดชายฝั่งทะเล หรือเขตเมืองชนบทในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือเขตพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 24

2.3 บริษัทต่างชาติที่มีการลงทุนในจีนไม่น้อยกว่า 10 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 2 ปี นับจากปีที่มีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 ตั้งแต่ปีที่ 3 – 5 (หากบริษัทดำเนินการลงทุนในจีนไม่น้อยกว่า 10 ปี บริษัทจะต้องจ่ายคืนภาษีเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนแก่รัฐบาลจีน)

2.4 บริษัทต่างชาติที่ลงทุนเกี่ยวกับการเกษตร ป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ หรือตั้งโรงงานอยู่ในเขตที่ห่างไกลความเจริญ นอกจากจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 2 ปี นับจากปีที่เริ่มมีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 ตั้งแต่ปีที่ 3 – 5 แล้ว ยังจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 จากอัตราภาษีปกติต่อไปอีก 10 ปี

2.5 บริษัทต่างชาติที่ดำเนินกิจการด้านพลังงาน การคมนาคมขนส่ง ท่าเรือ เป็นต้น จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 15

2.6 บริษัทร่วมทุนที่ดำเนินกิจการด้านพลังงาน อุตสาหกรรม โดยมิระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อย 15 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี นับจากปีที่เริ่มมีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี

2.7 บริษัทต่างชาติที่ดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สนามบิน ท่าเรือ การรถไฟ ทางด่วน โรงงานไฟฟ้า เป็นต้น ในเขตไหหลำ เซียงไฮ้ และ ฟู่ตงใหม่ โดยมิระยะเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 15 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี นับจากปีที่เริ่มมีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 เป็นเวลา 5 ปี

2.8 สถาบันการเงินต่างชาติที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตอื่น ๆ ที่รัฐส่งเสริม โดยมีเงินทุนส่วนของนักลงทุนต่างชาติ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมิระยะเวลาการดำเนินงาน

อย่างน้อย 10 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 1 ปีนับจากปีที่มีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 เป็นเวลา 2 ปี

2.9 บริษัทต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจด้านการบริการ ที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีเงินทุนส่วนของนักลงทุนต่างชาติ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีระยะเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 10 ปี จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 1 ปีนับจากปีที่มีกำไร และได้รับการลดหย่อนอีกร้อยละ 50 เป็นเวลา 2 ปี

2.10 บริษัทต่างชาติที่ดำเนินธุรกิจในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 2 ปี และได้รับการลดหย่อนภาษีให้เหลือเพียงร้อยละ 15 เป็นเวลา 6 ปี และหากเป็นกิจการที่ทำการส่งออกจะได้รับลดหย่อนภาษีให้เหลือเพียงร้อยละ 10 อีก 3 ปี

ตารางที่ 3.14 สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทต่างชาติในจีน

ประเภทกิจการ	สิทธิประโยชน์	เงื่อนไข
ทุกประเภท	เสียภาษีร้อยละ 15	- ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ, เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เขตพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมใหม่
ทุกประเภท	เสียภาษีร้อยละ 24	- ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจเปิดชายฝั่งทะเล เขตเมืองชนบทในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือเขตพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ
ทุกประเภท	- ยกเว้นภาษี 2 ปี นับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 3-5	- อยู่ในเขตใดก็ได้ - มีการลงทุนในจีนไม่น้อยกว่า 10 ปี
การเกษตร ป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์	- ยกเว้นภาษี 2 ปี นับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 3-5 - ลดหย่อนร้อยละ 15- 30 ปีที่ 6-15	-

All rights reserved

ตารางที่ 3.14 (ต่อ) สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทต่างชาติในจีน

ประเภทกิจการ	สิทธิประโยชน์	เงื่อนไข
ทุกประเภท	- ยกเว้นภาษี 2 ปีนับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 3-5 - ลดหย่อนร้อยละ 15- 30 ปีที่ 6-15	- ตั้งโรงงานอยู่ในเขตที่ห่างไกล - ความเจริญ
พลังงาน คมนาคมขนส่ง ท่าเรือ	เสียภาษีร้อยละ 15	-
พลังงาน อุตสาหกรรม	- ยกเว้นภาษี 5 ปีนับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 6-10	- มีระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างน้อย 15 ปี
กิจการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สนามบิน ท่าเรือ การรถไฟ ทางด่วน โรงงานไฟฟ้า เป็นต้น	- ยกเว้นภาษี 5 ปีนับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 6-10	- อยู่ในเขตใหญ่ เช่น เชียงใหม่ และ พังงา - มีระยะเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 15 ปี
สถาบันการเงิน	- ยกเว้นภาษี 1 ปีนับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 2-3	- ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตอื่น ๆ ที่รัฐส่งเสริม - มีเงินทุนส่วนของนักลงทุนต่างชาติ 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ - มีระยะเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 10 ปี
การบริการ	- ยกเว้นภาษี 1 ปีนับจากปีที่มีกำไร - ลดหย่อนร้อยละ 50 ปีที่ 2-3	- ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตอื่น ๆ ที่รัฐส่งเสริม - มีเงินทุนส่วนของนักลงทุนต่างชาติ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ - มีระยะเวลาการดำเนินงานอย่างน้อย 10 ปี

ตารางที่ 3.14 (ต่อ) สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทต่างชาติในจีน

ประเภทกิจการ	สิทธิประโยชน์	เงื่อนไข
ทุกประเภท	- ยกเว้นภาษี 2 ปี - ลดหย่อนให้เหลือเพียงร้อยละ 15 ปีที่ 3 – 8 นับจากปีที่มีการ	- ดำเนินธุรกิจในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก
กิจการส่งออก	- ยกเว้นภาษี 2 ปี - ลดหย่อนให้เหลือเพียงร้อยละ 15 ปีที่ 3 - 8 นับจากปีที่มีการ - ลดหย่อนให้เหลือร้อยละ 10 ต่ออีก 3 ปี	- ดำเนินธุรกิจในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก - มีการส่งออกตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป

หลังสิ้นสุดระยะเวลาการยกเว้นและลดหย่อนภาษีแล้ว

- หากบริษัทต่างชาตินั้น เป็นบริษัทที่มีการใช้เทคโนโลยีระดับสูง บริษัทต่างชาตินั้นจะยังคงได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ต่อไปอีก 3 ปี

- หากบริษัทต่างชาติมีการส่งออก โดยสามารถส่งออกมากกว่าร้อยละ 70 บริษัทจะยังคงได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ต่อไป นับจากวันสิ้นสุดการยกเว้นและลดหย่อนตามที่ระบุ จนกว่าผู้ประกอบการจะไม่สามารถส่งออกได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ทั้งนี้ อัตราภาษีเมื่อหักลดหย่อนแล้วหากต่ำกว่าร้อยละ 10 จะต้องเสียในอัตราร้อยละ 10

3. ภาษีกำไรส่งออก (Remittance of Profit Tax)

ผลกำไรที่เกิดจากการลงทุนในรูปแบบใด ๆ ที่ระบุในกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างประเทศในจีน จะต้องเสียภาษีถ้าหากมีการโอนกำไรไปต่างประเทศ โดยเสียในอัตราร้อยละ 20 สำหรับกิจการทั่วไป และอัตราร้อยละ 10 สำหรับกิจการที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

4. ภาษีศุลกากร (Customs Duty)

ภาษีนำเข้า (Import Tax)

บริษัทต่างชาติจะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า และค่าธรรมเนียมศุลกากรสำหรับเครื่องจักรอุปกรณ์ วัตถุดิบนำเข้าที่ไม่สามารถผลิตได้ในประเทศจีน หรือสามารถผลิตได้ในจีนแต่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่บริษัทประสงค์

5. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

5.1 บริษัทต่างชาติจะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบนำเข้าที่ไม่สามารถผลิตได้ในจีน หรือสามารถผลิตได้ในจีนแต่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่บริษัทประสงค์

5.2 นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนแล้วมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ชาวจีน จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

6. สิทธิประโยชน์ทางภาษีอื่น ๆ

6.1 บริษัทต่างชาติที่นำผลกำไรกลับมาลงทุนใหม่ โดยการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทหรือจัดตั้งบริษัทต่างชาติขึ้นมาใหม่อีกบริษัท จะต้องมีการดำเนินธุรกิจต่อเนื่องกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 5 ปี จะได้รับการคืนภาษีเงินได้ (Refund) ร้อยละ 40 ของภาษีที่ชำระไปแล้วตามมูลค่าเงินลงทุน แต่หากการดำเนินธุรกิจใหม่จากผลกำไรดังกล่าวไม่ถึงระยะเวลา 5 ปี บริษัทจะต้องจ่ายคืนภาษีเงินได้ที่เรียกคืนดังกล่าวนี้กลับให้แก่รัฐบาลจีนต่อไป

6.2 การนำผลกำไรมาลงทุนใหม่ในกิจการเพื่อการส่งออก หรือใช้เทคโนโลยีระดับสูง อาจได้รับการพิจารณาให้คืนภาษีที่ชำระไปแล้วทั้งหมดตามมูลค่าเงินลงทุน

6.3 บริษัทต่างชาติสามารถนำผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปีที่บริษัทต้องเสียภาษี มาหักออกจากกำไรที่ต้องเสียภาษี ได้เป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐาน ²¹

เวียดนามตั้งอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่ทางเหนือส่วนมากเป็นทิวเขาแบ่งพรมแดนกับจีนและลาว พื้นที่ตอนกลาง เป็นทิวเขายาวจากเหนือจรดใต้จากพรมแดนจีนทอดตัวเป็นสันยาวตลอดรอยต่อเวียดนาม – ลาว จรดพรมแดนกับพม่าในตอนใต้ และพื้นที่ตอนใต้นั้นเป็นที่ราบปากแม่น้ำโขง มีความยาวชายฝั่ง 3,250 กิโลเมตร มีเขตแดนติดต่อกับอ่าวไทย อ่าวตงกิง และทะเลจีนใต้ เวียดนามมีพื้นที่ทั้งหมด 329,560 ตารางกิโลเมตร มี 53 จังหวัด และ 4 นคร(ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง และดานัง) มีประชากรประมาณ 79.9 ล้านคน (กรกฎาคม 2544) การปกครองของเวียดนามเป็นแบบสังคมนิยม ซึ่งรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง โดยรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1992 กำหนดให้เวียดนามเป็นประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยม พรรคการเมืองเป็นแบบระบบพรรคเดียวคือพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม รัฐบาลของเวียดนามถูกแต่งตั้งโดยสภาแห่งชาติ (National Assembly) มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ปัจจุบันประธานาธิบดี คือ นายเจิ่น ดึ๊ก เลือง (Tran Duc Luong) นายกรัฐมนตรี ได้แก่ นายฟาน วัน ขาย (Phan Van Khai) เมืองหลวงของเวียดนาม คือ กรุงฮานอย เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน เมื่อการประชุม ASEAN Ministerial Meeting (AMM) ครั้งที่ 28 ที่บันดาร์ เสรี เบกาวัน เดือนกรกฎาคม 2538 ปัจจุบันได้สมัครเป็นสมาชิก WTO โดยอยู่ระหว่างการเจรจากับประเทศสมาชิก WTO และเป็นที่ยกเว้นว่าเวียดนามจะได้เข้าเป็นสมาชิกภายใน 2 ปี ข้างหน้านี้

ประชากรของเวียดนามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 70) ที่เหลือคือศาสนาเต๋า ขงจื้อ และคริสต์เตียน ภาษาที่ใช้คือภาษาเวียดนาม ฝรั่งเศส และอังกฤษ เป็นภาษาราชการ หน่วยเงินตราของเวียดนามคือ ดอง Dong (VND) วันชาติของเวียดนามคือ วันที่ 2 กันยายน (ซึ่งเวียดนามได้รับเอกราชจากฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2488)

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันเวียดนามใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี และแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปี 2544 – 2554 ฉบับล่าสุด โดยประเด็นสำคัญในแผนทั้ง 2 มีดังนี้

²¹ กระทรวงต่างประเทศ. 2546. “ข้อมูลประเทศต่าง ๆ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mfa.go.th> (27 มิถุนายน 2546)

1. การพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่ควบคู่ไปกับความทันสมัย และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาตนเอง เป็นอิสระและสอดคล้องกับเศรษฐกิจของโลก ทั้งนี้จะต้องมีการปฏิรูปเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์เพื่อความก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศ ในด้านการพัฒนาไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม จะพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในด้านการเกษตรและในพื้นที่ชนบท ทั้งนี้โดยใช้ทรัพยากรในประเทศทั้งหมด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและใช้ทรัพยากรบุคคลเป็นตัวจักรสำคัญ

2. ในการพัฒนาอุตสาหกรรม เวียดนามตั้งเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูง ควบคู่ไปกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า รัฐบาลจะพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมการแปรรูปสัตว์น้ำและป่าไม้ และเกษตรกรรม อีกทั้งจะพัฒนาอุตสาหกรรมหนักอื่น ๆ ด้วย

3. รัฐบาลจะพัฒนาเขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตส่งออก รวมถึงการรวมตัวทางอุตสาหกรรม (Industrial Clusters)

4. พัฒนาสาธารณูปโภคและการพลังงาน พัฒนาเครือข่ายการคมนาคมที่ทันสมัย ปรับปรุงระบบการขนส่งให้ดีขึ้น ทั้งในเขตเมืองและชนบท รวมถึงการพัฒนาแหล่งน้ำสะอาดให้แก่ประชาชนในเขตชนบทให้ได้ถึงกว่าร้อยละ 90 อีกทั้งจะมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย

โดยภาพรวมนับว่าเศรษฐกิจของเวียดนามขยายตัวขึ้นมาจากปี 2541-2542 โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 5.8 และ 4.6 ตามลำดับ โดยในปี 2543 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศขึ้นมายู่ที่ระดับร้อยละ 6.4 ซึ่งในปีนี้เวียดนามได้พยายามเร่งรัดการดำเนินการปฏิรูปทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างเสริมบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการค้าและการลงทุนยิ่งขึ้น เช่น ปรับปรุงกฎหมายการลงทุนจากต่างชาติ เปิดตลาดหลักทรัพย์แห่งแรกขึ้นที่นคร โฮจิมินห์เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2543 นอกจากนี้เวียดนามยังได้บรรลุความตกลงการค้ากับสหรัฐอเมริกาเมื่อ 13 กรกฎาคม 2543 ซึ่งจะเป็นการเปิดตลาดของสหรัฐอเมริกาให้สำหรับสินค้าเวียดนาม และปูทางให้เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก WTO ต่อไป อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์ที่ได้จากความตกลงด้านการค้านี้ยังไม่ชัดเจนจนถึงปลายปี 2544

ในปี 2544 เวียดนามมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 6.8 (ตามตัวเลขประมาณการของทางการเวียดนาม) ซึ่งเป็นอัตราที่สูงสุดในรอบ 4 ปี และสูงมากเป็นอันดับที่ 2 ของภูมิภาคเอเชีย ซึ่ง EIU ได้ให้ข้อสังเกตว่า ประเทศเพื่อนบ้านของเวียดนามได้รับผลกระทบทำให้เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 แต่เศรษฐกิจของเวียดนามเองกลับเฟื่องฟู มีความต้องการของตลาดในประเทศเพิ่มขึ้น และนักลงทุนต่างชาติก็มีความมั่นใจต่อการลงทุนในเวียดนามเพิ่มมากขึ้น การลงทุนของต่างชาติที่เปิดดำเนินการแท้จริงมีมูลค่าถึงประมาณ 2.4

พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2544 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ดังแสดงในตารางที่ 3.15

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของเวียดนามในปี 2544 มากกว่า 400 ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเวียดนามอยู่ในระดับสูง

การเติบโตในภาคอุตสาหกรรมมีความเข้มแข็งในปีที่ผ่านมา ๗ มา ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของเวียดนาม ภาคอุตสาหกรรมของเวียดนามมีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 10.4 การลงทุนภาคอุตสาหกรรมของเอกชนภายในประเทศมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 20 ซึ่งเพิ่มขึ้นมาเนื่องจากรัฐบาลเวียดนามได้ประกาศใช้กฎหมายธุรกิจ (Enterprise Law) ที่มีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมกราคม 2543 ซึ่งผ่อนคลายขั้นตอนในการขอเปิดดำเนินการของบริษัทใหม่ ๆ ในเวียดนาม เป็นผลให้มีบริษัทใหม่เปิดดำเนินการในเวียดนามในปี 2544 ถึง 18,500 บริษัท โดยข้อมูลทางเศรษฐกิจของเวียดนามได้แสดงในตารางที่ 3.16

ตารางที่ 3.15 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมในเวียดนาม

ประเภทการลงทุน	2543	2544	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
การลงทุนภายในประเทศ	12.5	12.7	41.0
การลงทุนในต่างประเทศ	18.3	20.3	23.6
การลงทุนของต่างชาติ	18.6	12.1	35.4
รวม	15.7	14.2	100

ที่มา : EIU กุมภาพันธ์ 2544

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ประมง รองเท้า ข้าว กาแฟ ยางพารา ชา

ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น เยอรมนี สิงคโปร์ ใต้หวัน ฮองกง ฝรั่งเศส เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และจีน

การค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศของเวียดนามแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ การค้ากับกลุ่มที่ไม่ต้องใช้เงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นการทำการค้ากับกลุ่มประเทศสังคมนิยมเป็นส่วนใหญ่ โดยทำการค้าในลักษณะแลกเปลี่ยนสินค้าต่อสินค้า (Barter System) และการค้าที่ต้องใช้เงินตราต่างประเทศ ในปัจจุบันการค้าประเภทที่เป็นลักษณะแลกเปลี่ยนสินค้าต่อสินค้านี้มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก เนื่องจากการลดความช่วยเหลือของกลุ่มประเทศสังคมนิยมที่มีต่อเวียดนาม และสาเหตุที่สำคัญอีกประการ คือการ

ที่เวียดนามดำเนินนโยบายแบบเปิดประเทศ ส่งผลให้การขยายการค้ากับกลุ่มประเทศตะวันตกเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการค้าระหว่างประเทศของเวียดนามในปัจจุบัน จึงเป็นรูปแบบการค้าที่ต้องใช้เงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับการที่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก ASEAN ในปี 2538 ส่งผลดีต่อเวียดนามทั้งในด้านการเมือง และด้านการค้า ทำให้สหรัฐอเมริกาเปิดสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเต็มที่กับเวียดนาม ดังนั้นการขยายตัวด้านการค้าในรูปแบบที่ต้องใช้เงินตราต่างประเทศจึงยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น

ตารางที่ 3.16 ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

	2543	2544 (a)	2545 (b)	2546 (b)
ดัชนีการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	6.4	6.8	5.8	6.8
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	-1.5	0.5	3.1	4.1
รายได้เฉลี่ยต่อคน (USD)	404	400	404	414
อัตราการขยายตัวรายได้เฉลี่ยต่อคน (ร้อยละ)	5.0	4.3	5.7	5.4
อัตราแลกเปลี่ยน (ดอง / USD)	14,900. 0	14,800.0	15,365.0	15,905.0
หนี้ต่างประเทศ (พันล้าน USD)	34.6	14.3	15.1	15.8
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)	-	9.3	9.0	10.5
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้าน USD) สัดส่วนต่อ GDP	-	0.8	-0.3	-0.6
มูลค่าการนำเข้า (FOB)	-	14.4	15.8	18.7
มูลค่าการส่งออก (FOB)	-	15.1	16.1	18.9
อัตราการเจริญเติบโตภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	-	10.4	8.8	10.0
อัตราการเจริญเติบโตภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ)	-	2.7	2.8	3.2

หมายเหตุ (a) EIU estimates (b) EIU forecasts

ที่มา : EIU Country Data เดือนกุมภาพันธ์ 2545

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

นโยบายการค้าระหว่างประเทศของเวียดนาม คือ ส่งเสริมการค้าเสรี โดยรัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศ มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐบาลเพื่อประสานงานกับบริษัทการค้าต่างประเทศของรัฐและบริษัทเอกชน ในการติดต่อการค้ากับต่าง

ประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่สำคัญ ได้แก่ กระทรวงเศรษฐกิจสัมพันธ์กับต่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการส่งออก หอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งเวียดนาม บริษัทจัดแสดงสินค้าและนิทรรศการ เป็นต้น

ในปัจจุบันเวียดนามยังคงมีนโยบายปกป้องการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินและทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติภายในประเทศ รวมทั้งคุ้มครองกิจการภายในประเทศ โดยมีมาตรการควบคุมทั้งด้านส่งออกและนำเข้า เช่น การควบคุมการส่งออกและนำเข้าสินค้าบางประเภท และการกำหนดโควตาการส่งออกและนำเข้าสินค้าบางประเภท เป็นต้น โดยเวียดนามมีนโยบายด้านการส่งออกและนำเข้า ดังนี้

นโยบายด้านการส่งออก

1. รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออก การปรับปรุงระดับการผลิตและพัฒนาความทันสมัยด้านอุปกรณ์การผลิตและเทคโนโลยีในการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในสาขาอุตสาหกรรมการผลิตที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก
2. ควบคุมและจำกัดการส่งออกสินค้าประเภทวัตถุดิบที่ไม่ได้มีการแปรรูป โดยมุ่งส่งเสริมการส่งออกที่ผ่านกระบวนการผลิตและแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มมากกว่า
3. กำหนดภาษีนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการผลิตในประเทศและการผลิตเพื่อส่งออกในอัตราร้อยละ 0 ส่วนวัตถุดิบที่ผลิตได้ไม่เพียงพอ หรือไม่มีการผลิตในประเทศ กำหนดจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 1-7
4. จัดระเบียบในการส่งออกซึ่งกำหนดให้ผู้ส่งออกจะต้องเป็นบริษัทที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด มีเงินทุน และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านธุรกิจการค้ากับต่างประเทศอย่างเพียงพอ ส่วนบริษัทหรือผู้ประสงค์จะส่งออกที่ไม่ได้รับอนุญาต จะสามารถส่งออกได้โดยผ่านบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ส่งออกเท่านั้น
5. พิจารณาปรับปรุงระเบียบและขั้นตอนเกี่ยวกับการส่งออก ให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น โดยยกเลิกระบบใบอนุญาตส่งออกสินค้าเกือบทุกประเภทแล้ว ยกเว้นสินค้าที่กำหนดเป็นสินค้าควบคุมการส่งออกบางประเภท

นโยบายด้านการนำเข้า

1. การนำเข้าโดยบริษัทท้องถิ่น การนำเข้าสินค้าของเวียดนามต้องดำเนินการผ่านบริษัทการค้าที่ได้รับอนุญาตทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน โดยรัฐบาลเวียดนามจะพิจารณาบริษัทที่มีคุณสมบัติเพียงพอ โดยเฉพาะฐานะทางการเงิน และความพร้อมทางด้านบุคลากร
2. การจำกัดการเข้าไปดำเนินธุรกิจของบริษัทต่างประเทศที่นำเข้า และจัดจำหน่ายสินค้าในเวียดนามได้โดยตรง แต่บริษัทสามารถยื่นขออนุญาตต่อกระทรวงการค้าเวียดนามเพื่อจัดตั้งสำนักงานตัวแทน (Representative Office) และสามารถแต่งตั้งตัวแทนนำเข้าหรือจำหน่ายในเวียดนาม

นามได้ ในกรณีที่บริษัทต่างชาติที่เข้าไปลงทุนทำการผลิตในเวียดนามหรือดำเนินธุรกิจในรูปแบบของการทำสัญญาร่วมดำเนินธุรกิจ (Business Cooperation Control) ตามที่กฎหมายการลงทุนต่างประเทศของเวียดนามอนุญาตสามารถนำเข้าและส่งออก หรือจัดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ตาม ขอบข่ายที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต

ภาวะการลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม

เวียดนามเป็นประเทศในกลุ่มอินโดจีนที่มีนักลงทุนจากต่างชาติให้ความสนใจเข้าไปลงทุนมากที่สุด เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับการลงทุนจากต่างชาติอย่างมาก เพราะนำมาซึ่งเงินทุนและเทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ให้นักลงทุนต่างชาติสนใจเข้าไปลงทุนในเวียดนาม คือ

1. นโยบายเศรษฐกิจเสรี ปัจจุบันรัฐบาลเวียดนามดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเปิดเสรี โดยสนับสนุนการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามแผนปฏิรูปเศรษฐกิจของเวียดนาม หรือ Doi Moi ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัยภายในปี 2563

2. แหล่งวัตถุดิบและแรงงานราคาถูก เวียดนามมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เช่น ป่าไม้ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ สัตว์ทะเล อัญมณี ถ่านหิน และแร่ธาตุ นอกจากนี้เวียดนามยังเป็นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเพียง 45 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน (ประมาณ 2,000 บาท) ถึงแม้ว่าแรงงานส่วนใหญ่ในเวียดนามจะยังขาดทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน แต่ก็เป็แรงงานที่มีการศึกษา จึงทำให้สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว

3. นโยบายส่งเสริมการลงทุน รัฐบาลเวียดนามส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติโดยให้สิทธิประโยชน์มากมาย รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างชาติ เช่น

- สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี โดยเฉพาะการยกเว้นภาษีต่าง ๆ ได้แก่ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีศุลกากรการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ และภาษีศุลกากรการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง เป็นต้น นอกจากนี้ทางการเวียดนามยังไม่มีข้อจำกัดในการส่งเงินลงทุนและผลกำไรกลับประเทศอีกด้วย

- การให้สิทธิเป็นเจ้าของกิจการเต็ม 100 รัฐบาลเวียดนามอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนในเวียดนามได้เต็ม 100 ในกิจการบางประเภท เช่น ธุรกิจโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ จากเดิมที่เคยกำหนดให้นักลงทุนต้องร่วมลงทุนกับนักลงทุนท้องถิ่น (ชาวเวียดนาม) ในสัดส่วน 70 : 30 นอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติยังมีอิสระมากขึ้นในการเลือกประเภทของโครงการที่ต้องการเข้ามาลงทุน ตลอดจนรูปแบบและที่ตั้งของโครงการลงทุนได้เองอีกด้วย

4. การลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน รัฐบาลเวียดนามมุ่งเน้นการให้บริการแก่นักลงทุนต่างชาติแบบ One – Stop Service เพื่อลดขั้นตอนยุ่งยากในการติดต่อหลายหน่วยงาน

5. การลดอุปสรรคด้านการค้า เช่น อนุญาตให้สินค้าที่ผลิตในเวียดนามสามารถจำหน่ายได้ทั่วประเทศ ซึ่งจากเดิมเวียดนามได้ห้ามมิให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าข้ามเขตกัน เป็นต้น

ตารางที่ 3.17 การลงทุนจากต่างชาติในเวียดนามแยกตามประเทศที่เข้าไปลงทุน

(ตัวเลขสะสม)

ลำดับ ที่	ประเทศ	จำนวน	จำนวน	มูลค่าเงิน	มูลค่าเงิน	30 มกราคม 2545	
		โครงการ 2543	โครงการ 2544	ลงทุน (USDm) 2543	ลงทุน (USDm) 2544	จำนวน โครงการ	มูลค่าเงิน ลงทุน (USDm)
1	สิงคโปร์	236	244	6,744.9	6,880.99	247	6,881.20
2	ไต้หวัน	618	758	4,971.5	5,416.10	776	5,180.76
3	ญี่ปุ่น	301	332	3,884.1	4,064.45	336	4,071.98
4	เกาหลีใต้	260	332	3,149.7	3,259.56	343	3,279.21
5	ฮ่องกง	208	220	2,698.3	2,824.46	223	2,833.34
6	ฝรั่งเศส	108	115	1,829.0	2,046.70	115	2,046.70
7	เวอรจิ้น ไออร์แลนด์	101	131	1,765.3	1,762.48	134	1,735.50
8	เนเธอร์แลนด์	34	44	1,607.6	1,651.23	41	1,655.09
9	รัสเซีย	40	37	1,179.0	1,486.42	37	1,486.67
10	สหราชอาณาจักร	33	34	1,162.1	1,139.65	33	1,140.35
11	ไทย	92	100	1,093.5	1,112.31	100	1,107.09
12	สหรัฐฯ	107	129	900.7	1,068.36	133	1,070.11
13	มาเลเซีย	79	94	1,101.6	1,017.65	97	1,039.73
14	อื่นๆ	402	476	4,406.9	4,131.04	487	4,421.20
	รวม	2,619	3,046	36,404.2	37,861.40	3,102	37,948.93

ที่มา : Investment Update เดือนธันวาคม 2543- 2545 (มกราคม)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักลงทุนต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในเวียดนามมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ สิงคโปร์ รองลงมา ได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ตามลำดับ

ในปี 2545 (ธันวาคม) มีการลงทุนจากต่างชาติจำนวนทั้งสิ้น 700 โครงการ คิดเป็นมูลค่าการลงทุน 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จนถึงปัจจุบันนี้มีจำนวนโครงการลงทุนจากต่างชาติทั้งสิ้น 3,815 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนจดทะเบียน 25 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ²²

รูปแบบการลงทุนในเวียดนาม

1. สัญญาร่วมมือทางธุรกิจ (Business Cooperation Contract : BCC)

เป็นการร่วมทุนทำธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างประเทศกับนักลงทุนของเวียดนาม โดยไม่มีการก่อตั้งบริษัทร่วมทุนหรือนิติบุคคลขึ้น การทำสัญญาระหว่างสองฝ่ายด้านสัดส่วนการลงทุน หน้าที่ความรับผิดชอบและการแบ่งกำไรเท่าเทียมกัน ระยะเวลาของสัญญาขึ้นอยู่กับคู่สัญญาจะตกลงกันเอง มีการจำกัดความสามารถของนักลงทุนต่างชาติที่จะทำสัญญากับบุคคลที่สาม ข้อเสียของการลงทุนประเภทนี้ คือ ไม่จำกัดความรับผิดชอบหากเกิดการขาดทุน

2. กิจการร่วมทุน (Joint Venture Enterprise)

เป็นกิจการที่ก่อตั้งโดยสัญญาร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับนักลงทุนของเวียดนาม เพื่อดำเนินกิจการทางธุรกิจร่วมกัน หรือบางกรณีอาจเป็นการดำเนินการระหว่างรัฐบาลต่างประเทศกับรัฐบาลเวียดนามก็ได้ การลงทุนประเภทนี้ เป็นการดำเนินการในรูปแบบหุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิดชอบ มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของเวียดนาม

กฎหมายการลงทุนของต่างชาติของเวียดนาม กำหนดทุนขั้นต่ำของต่างชาติไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งสิ้นของโครงการ (รวมถึงเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินโครงการลงทุน ซึ่งรวมทั้งเงินลงทุนตามกฎหมายและเงินกู้ยืม) นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ในรูปของเงินลงทุนตามกฎหมายหรือ ลงทุนในลักษณะโรงงาน อุปกรณ์ หรือสิทธิบัตรความรู้ทางเทคนิค (Know How) กระบวนการทางเทคนิคและการบริการทางเทคนิคก็ได้

นักลงทุนเวียดนามอาจลงทุนในรูปของเงินตราของเวียดนามหรือเงินตราต่างประเทศ ทรัพย์สินธรรมชาติ ที่ดิน โรงงาน หรือแรงงานก็ได้

ระยะเวลาการร่วมทุนต้องไม่เกิน 50 ปี แต่รัฐบาลโดยความเห็นชอบจากรัฐบาลอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ไม่เกิน 70 ปี

²² กระทรวงต่างประเทศ. 2546. “ข้อมูลประเทศต่าง ๆ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.mfa.go.th> (27 มิถุนายน 2546)

3. การลงทุนจากต่างชาติทั้งสิ้น (100 percent Foreign Invested Enterprise)

หมายถึง การลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติทั้งสิ้น ซึ่งจัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัดภายใต้กฎหมายของเวียดนาม โดยจะต้องมีเงินลงทุนตามกฎหมายของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด และไม่สามารถลดจำนวนเงินดังกล่าวได้ครบเท่าที่ดำเนินโครงการ อายุของการลงทุนในรูปแบบนี้จะเท่ากับสัญญาการลงทุนที่กระทำไว้กับรัฐบาลของเวียดนาม แต่จะมีกำหนดไว้ไม่เกิน 50 ปี อาจจะมีการต่อสัญญาเพิ่มเติมได้ไม่เกิน 70 ปี

การลงทุนประเภทนี้ ถ้าเป็นการลงทุนในบางสาขาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ รัฐบาลเวียดนามอาจกำหนดให้กิจการนั้น ๆ สามารถเปลี่ยนรูปแบบเป็นกิจการร่วมทุนได้โดยให้รัฐวิสาหกิจของเวียดนามเข้าไปถือหุ้นบางส่วน โดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์สัดส่วนการลงทุนและระยะเวลาที่ชัดเจน

ปัจจุบันการลงทุนประเภทนี้เป็นที่นิยมของนักลงทุนต่างชาติเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นกับการร่วมทุนกับชาวเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อกฎหมายการลงทุนต่างชาติที่ได้มีการปรับปรุงใหม่เมื่อปี 2543 ได้เพิ่มความน่าลงทุนในเวียดนามมากยิ่งขึ้น ในเรื่องของการผ่อนผันการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอย่างเข้มงวดในบริษัทต่างชาติ อย่างไรก็ตาม ปัญหาของบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นทั้งสิ้น คือ เรื่องการถือครองที่ดิน ยกเว้นในเขตอุตสาหกรรมและเขตส่งออก และระยะเวลาในการได้รับอนุญาตให้ลงทุนที่จำกัด

4. กิจการลงทุนดำเนินการแล้วโอนให้รัฐ (Build Operate Transfer : BOT) (Build Transfer Operate : BTO) (Build Transfer : BT)

เป็นรูปแบบการลงทุนที่เป็นข้อตกลงระหว่างนักลงทุนและผู้แทนของรัฐบาลในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น ผู้ลงทุนจะรับผิดชอบโครงการในระยะเวลาหนึ่งตามที่ตกลงกัน เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว ต้องโอนกิจการนั้นให้แก่รัฐบาลโดยไม่มีเงื่อนไขของการรับค่าชดเชย

ระบบภาษีอากร

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บตามอัตราก้าวหน้าตามระดับเงินได้ที่ได้รับ โดยมีอัตราตั้งแต่ร้อยละ 10 – 50 ดังแสดงในตารางที่ 3.18

สำหรับชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในเวียดนามจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ ไม่ว่าจะป็นรายได้ที่ได้รับจากในหรือนอกประเทศเวียดนามก็ตาม แม้แต่ค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากบริษัทก็ต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย

ชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในเวียดนามไม่เกิน 30 วัน ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในเวียดนามตั้งแต่ 30-182 วัน จะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 แต่ชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในเวียดนามในช่วง 1 ปี ติดต่อกันตั้งแต่ 183 วัน จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามอัตราก้าวหน้า ดังแสดงในตารางที่ 3.19

ตารางที่ 3.18 อัตราภาษีบุคคลธรรมดาสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเวียดนาม

ระดับ	เงินเดือนเฉลี่ย (ต่อ)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1	ต่ำกว่า 3,000,000	0
2	3,00,001 – 6,000,000	10
3	6,000,001 – 9,000,000	20
4	9,000,001 – 12,000,000	30
5	12,000,001 – 15,000,000	40
6	มากกว่า 15,000,000	50

ตารางที่ 3.19 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับชาวต่างชาติในเวียดนาม

ระดับ	เงินเดือนเฉลี่ย (ต่อ)	อัตราภาษี (ร้อยละ)	จำนวนภาษีที่ต้องจ่าย (TI หมายถึงเงินได้ที่ต้องเสียภาษี)
1	ต่ำกว่า 8,000,000	0	0
2	8,000,001 – 20,000,000	10	TI x 10% - 800,000
3	20,000,001 – 50,000,000	20	TI x 20% - 2,800,000
4	50,000,001 – 80,000,000	30	TI x 30% - 7,800,000
5	80,000,001 – 120,000,000	40	TI x 40% - 15,800,000
6	มากกว่า 120,000,000	50	TI x 50% - 27,800,000

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Enterprise Income Tax – EIT)

ภาษีเงินได้นิติบุคคลปกติจะเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 32 สำหรับโครงการที่ไม่มีต่างชาติร่วมทุน สำหรับโครงการลงทุนของต่างชาติจะถูกเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยปกติในอัตราร้อยละ 25 เมื่อเดือน พฤษภาคม 2546 รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราก้าวหน้าภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 28 สำหรับโครงการที่ไม่มีต่างชาติร่วมทุน และโครงการลงทุนของต่างชาติ

รายได้พึงประเมิน รายได้พึงประเมินของบริษัท คือ ส่วนต่างระหว่างรายได้ทั้งหมด กับ รายจ่ายทั้งหมดของธุรกิจหลักและพิเศษ (ถ้ามี) ในปีภาษีหนึ่ง ๆ

ส่วนรายได้พึงประเมินของผู้ร่วมทุนต่างชาติ คือ ส่วนต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายในการประกอบธุรกิจร่วมกับชาวเวียดนาม

อัตราภาษี อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล มี 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์ปกติ และเกณฑ์พิเศษ เพื่อเป็นการจูงใจนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยรัฐบาลเวียดนามจะใช้เกณฑ์พิเศษสำหรับโครงการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งออก (Export Processing Zone : EPZ) และเขตอุตสาหกรรมทั่วไป (Industrial Zone : IZ) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.20 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในเขตส่งออกของเวียดนาม

โรงงาน (ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีภายใน 4 ปีนับตั้งแต่ปีที่มีการก่อสร้าง)	ร้อยละ 10
ธุรกิจบริการ (ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีภายใน 2 ปี นับตั้งแต่ปีที่มีการก่อสร้าง)	ร้อยละ 15

ตารางที่ 3.21 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของเวียดนามในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปของเวียดนาม

โรงงาน (ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีภายใน 2 ปีนับตั้งแต่ปีที่มีการก่อสร้าง)	ร้อยละ 15
ธุรกิจบริการ (ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีภายใน 1 ปี นับตั้งแต่ปีที่มีการก่อสร้าง)	ร้อยละ 20

นอกจากนี้ หากนักลงทุนต่างชาติประสงค์จะนำกำไรไปลงทุนใหม่เป็นเวลา 3 ปีขึ้นไป จะมีสิทธิได้รับคืนภาษี โดยภาษีที่ได้รับคืน คือจำนวนภาษีที่เก็บจากผลกำไรที่นำไปลงทุนใหม่

การเรียกเก็บภาษี มีหลักเกณฑ์ดังนี้

- สูตรการคำนวณภาษี คือ รายได้พึงประเมิน x อัตราภาษี
- จะทำการเรียกเก็บภาษีเงินได้เป็น 4 งวดต่อปี
- ถ้าหากสัญญาความร่วมมือทางธุรกิจมีอายุต่ำกว่า 1 ปี จะเรียกเก็บภาษีเป็น 2 งวด ต่อปี
- ภาษีเงินได้ จ่ายเป็นเงินสดเดียวกับรายได้อันเกิดจากการขายสินค้าหรือบริการ

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax – VAT) มีวิธีการคำนวณ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การหักภาษี (Tax Deduction Method)

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ = ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากลูกค้า – ภาษีมูลค่าเพิ่มที่บริษัทต้องจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ (ซึ่งต้องเป็นไปตาม invoice ที่ถูกเรียกเก็บ)

วิธีนี้ใช้เรียกเก็บจากรัฐวิสาหกิจ บริษัทที่มีต่างชาติถือหุ้นทั้งสิ้น และบริษัทเวียดนาม (บริษัทจำกัด และบริษัทร่วมทุน)

วิธีที่ 2 การจ่ายตรง (Direct Payment Method)

ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ = [ราคาขายสินค้าหรือบริการ (Sales price of the goods or services) – ราคาสินค้าหรือบริการที่ซื้อ (Value of goods or services purchased)] x อัตราภาษี

วิธีนี้เป็นวิธีที่รัฐบาลใช้เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากกิจการในครัวเรือนของนักลงทุนท้องถิ่น (ชาวเวียดนาม) และบริษัทต่างชาติที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนของต่างชาติ ซึ่งอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมี 4 อัตราแตกต่างกันไปตามประเภทสินค้าและบริการ ดังนี้

ตารางที่ 3.22 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในเวียดนามตามวิธีจ่ายตรง

ประเภทสินค้าและบริการ	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
สินค้าส่งออก รวมถึง สินค้าที่ขายให้แก่บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออก(EPZs)	0
- การผลิตน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมและการบริโภคปุ๋ย	5
- อุปกรณ์และเครื่องมือการแพทย์ สำลี ผ้าพันแผล	
- อาหาร ผลผลิตการเกษตร ยาสูบ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	
- อุปกรณ์การสอนและเพื่อการฝึกอบรม หนังสือเด็ก	
- กระดาษ	
- อาหารสัตว์	
- บริการด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์	
- น้ำมัน	
- การก่อสร้าง และการติดตั้ง	
- การขนส่ง คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์เครื่องจักรกลที่ไม่ใช้สำหรับในบ้านเรือน	

ตารางที่ 3.22 (ต่อ) ภาษีมูลค่าเพิ่มในเวียดนามตามวิธีจ่ายตรง

ประเภทสินค้าและบริการ	อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ)
- สินแร่ การผลิตกระแสไฟฟ้า การให้เช่า (Leasing) - อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องกล - อาหารแปรรูป - การท่องเที่ยว โรงแรม และร้านอาหาร - บริการไปรษณีย์ และบริการอื่น ๆ ที่ไม่ถูกเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 0.5 และ 20	10
- อัญมณีและโลหะมีค่า ลีอตเตอร์รี่ - ตัวแทนให้บริการเรือเดินทะเล และบริการนายหน้า	20

สินค้าและบริการที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่

1. การขยายพันธุ์ปศุสัตว์
2. ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
3. เครื่องจักรและอุปกรณ์ด้านการขนส่งซึ่งไม่สามารถผลิตได้ในประเทศ
4. บริการด้านสาธารณสุข
5. การอบรมวิชาชีพและการศึกษา
6. ผลิตภัณฑ์ Software เป็นต้น

4. ภาษีจากกำไรในการขายทรัพย์สิน (Capital Gain Tax)

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบริษัทร่วมทุน บริษัทที่ดำเนินกิจการในลักษณะร่วมมือทางธุรกิจ (BCC) หรือบริษัทที่ต่างชาติลงทุนทั้งสิ้น โดยเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 25 ของกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สิน (Gain)

กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สิน = ราคาขายของทรัพย์สิน - ต้นทุนหรือ

ราคาเดิมของทรัพย์สิน - ต้นทุนในการขาย

5. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย จะคิดจากกำไรที่โอนไปต่างประเทศ ซึ่งเป็นกำไรที่ได้รับจากการลงทุนในเวียดนาม ซึ่งจะต้องเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย ณ เวลาที่มีการโอนในแต่ละครั้ง ในอัตราดังนี้

ตารางที่ 3.23 อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่ายในเวียดนาม

ลักษณะการลงทุน	อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ร้อยละ)
1. การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่ตั้งโรงงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรม หรือเขตส่งออก หรือเขตไฮเทค (High Tech Zone) หรือมีเงินลงทุนในเวียดนามมากกว่า 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไป หรือตั้งโรงงานอยู่ในเขตทุรกันดาร	3
2. การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่มีเงินทุนจดทะเบียน หรือเงินลงทุนในธุรกิจร่วมทุนตั้งแต่ 5 – 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	5
3. การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่มีเงินทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนในธุรกิจร่วมทุนน้อยกว่า 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	7

7. ภาษีการขายพิเศษ (Special Sales Tax)

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบุหรี และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับยาสูบ แอลกอฮอล์ รถยนต์นำเข้า น้ำมัน และดอกไม้ไฟ เป็นต้น โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 25 – 100

8. อากรนำเข้าและส่งออก (Import and Export Duties)

อัตรารอกรนำเข้าและส่งออกของเวียดนามเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอกรนำเข้าและส่งออก อย่างไรก็ตามอกรอกรมีการแก้ไขบ่อยครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะดุลการชำระเงินของประเทศ

สำหรับความร่วมมือกับอาเซียน เวียดนามได้เข้าร่วมเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area – AFTA) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2539 โดยมีกำหนดดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2549 ซึ่งในขณะนี้ เวียดนามได้แบ่งรายการสินค้าเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. สินค้าในรายการ Inclusion List (IL) กำหนดจะลดภาษีสินค้าที่จากเดิมมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 20 ให้เหลือเพียงร้อยละ 20 ในวันที่ 1 มกราคม 2544 สำหรับสินค้าที่มีอัตราภาษีต่ำกว่าร้อยละ 20 จะลดลงให้เหลือเพียงร้อยละ 0-5 ในปี 2546

2. สินค้าในรายการ Temporary Exclusion List (TEL) เริ่มพิจารณาตั้งแต่ปี 2542 โดยกำหนดดำเนินการลดภาษีให้แล้วเสร็จในปี 2546 โดยสินค้า 1,900 รายการ จะค่อย ๆ ทอยลดลงให้ต่ำกว่าร้อยละ 20

3. สินค้าในรายการอ่อนไหว (Sensitive List – SEL) เริ่มลดภาษีตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดเสร็จสิ้นในปี 2556 สำหรับรายการสินค้าเกษตรที่มีความอ่อนไหว ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ทั้ง

หมด 51 รายการตาม Tariff lines เช่น ข้าวเปลือก ข้าวสาร อ้อย ไข่ เนื้อไก่ ไข่ เนื้อสัตว์ ผลไม้ เช่น ส้ม มะนาว องุ่น เป็นต้น

4. สินค้าในรายการยกเว้นทั่วไป (General Exception List – GE) มีทั้งสิ้น 131 รายการตาม tariff lines ได้แก่ ยาสูบ เครื่องดื่มประเภทที่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันเชื้อเพลิง รถยนต์ รถจักรยานยนต์ สินค้าภายใต้ข้อห้ามการส่งออก

ในปี 2543 มีสินค้า 4,230 รายการตาม tariff lines ถูกกำหนดให้ลดภาษีโดยการพิจารณาลดภาษีสินค้าที่ได้เปรียบด้านการส่งออก และมีศักยภาพในการแข่งขันก่อน สำหรับสินค้าที่อยู่ในขั้นการพัฒนา หรือมีศักยภาพต่ำในด้านการแข่งขัน ก็จะพิจารณาลดภาษีในภายหลัง เพื่อรอเวลาการปรับตัว

นอกจากนี้ สินค้าด้านการเกษตรที่มีศักยภาพในด้านการแข่งขัน เช่น เมล็ดกาแฟดิบ เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ดิบ ข้าว ผักและผลไม้ อาหารทะเล จะถูกนำไปเข้าในรายการสินค้านำเข้าก่อนแต่อย่างไรก็ตาม ผลผลิตสินค้าการเกษตรที่จะต้องผ่านกระบวนการผลิต เช่น กาแฟ เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ น้ำมันพืช ผลไม้และผักต่าง ๆ จะถูกพิจารณานำไปลดภาษีในปี 2544 – 2546

สำหรับพันธะในการลดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff barrier) จะเริ่มตั้งแต่สินค้าใดได้รับสิทธิพิเศษ ก็จะต้องลดข้อจำกัดด้านปริมาณ (Quantitative restriction) โดยทันที ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่า สินค้าจะต้องมีแหล่งกำเนิดจากประเทศอาเซียน มีอัตราภาษีต่ำกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 และอยู่ในรายการ IL ทั้งประเทศที่นำเข้าและส่งออก สำหรับอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีอื่น ๆ จะต้องถูกยกเลิกภายใน 5 ปีต่อไป แต่ไม่เกินปี 2549

ในปี 2546 มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า (Quantitative restriction) เช่น มาตรการการห้ามนำเข้า และการนำเข้าจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อน ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะค่อย ๆ ลดน้อยลง แต่ในปัจจุบันเวียดนามยังมีมาตรการการควบคุมด้านปริมาณใช้บังคับอยู่ เช่น

- สินค้าที่ห้ามนำเข้า ได้แก่ อาวุธ และวัตถุระเบิด สารเสพติดทุกชนิด สารเคมีที่เป็นพิษ สินค้าด้านวัฒนธรรมทุกชนิดที่ไม่ดีต่อศีลธรรม (Depraved and Reactionary Nature) ของเล่นเด็กที่เป็นอันตราย บุหรี่ สินค้าบริโภคใช้แล้ว รถยนต์พวงมาลัยขวา อะไหล่รถยนต์ใช้แล้ว อะไหล่รถจักรยานยนต์ใช้แล้ว สินค้าที่มีสารประกอบ asbestos

- สินค้าที่ต้องได้รับอนุญาตก่อนการนำเข้า ได้แก่ กระเบื้องเซรามิก กระเบื้องแกรนิต (ขนาดไม่เกิน 400 x 400 มม.) ซีเมนต์ Portland & Clinker กระจกสี กระจกขาว สิ่งพิมพ์ กระดาษพิมพ์ กระดาษเขียนหนังสือ เหล็กก่อสร้างบางชนิด น้ำมันพืช น้ำตาล รถจักรยานยนต์ทั้งคันและชิ้นส่วนเพื่อการประกอบรถจักรยานยนต์ รวมทั้งรถยนต์ขนาดไม่เกิน 16 ที่นั่ง

สิทธิประโยชน์จากการลงทุน

สิทธิประโยชน์จากการลงทุนในเวียดนาม ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายการลงทุนของต่างชาติในเวียดนาม (LAW ON FOREIGN INVESTMENT IN VIET NAM) สามารถสรุปได้ดังนี้

สิทธิประโยชน์ด้านภาษี

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

สิทธิประโยชน์ในด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในเวียดนามไม่ถึง 30 วัน จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเงินได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,000,000 ดอลลาร์ไม่ต้องเสียภาษีแต่อย่างใด ในขณะที่ชาวเวียดนามเงินได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000,000 ดอลลาร์ไม่ต้องเสียภาษี จะเห็นได้ว่า เวียดนามได้ให้สิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนต่างชาติสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Enterprise Income Tax)

โดยปกติ บริษัทที่เป็นการลงทุนจากต่างชาติทั้งหมด และบริษัทร่วมทุนต่างชาติ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 28 ยกเว้นในโครงการที่รัฐบาลพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษ จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลดังนี้

- อัตราร้อยละ 20 หากปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 1) กิจการในภาคบริการที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม
- 2) กิจการผลิตอื่น ๆ ที่ให้การยกเว้น

- อัตราร้อยละ 15 หากปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้ข้อใดข้อหนึ่ง

- 1) อยู่ในรายการประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริม
- 2) ตั้งอยู่ในแหล่งทุรกันดาร
- 3) กิจการบริการที่ตั้งอยู่ในเขตส่งออก
- 4) กิจการที่มีการส่งออกมากกว่าร้อยละ 50 และตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม
- 5) มีสัญญาที่จะส่งมอบทรัพย์สินของบริษัทให้แก่รัฐบาลโดยไม่คิดค่าเช่าหลังจากที่สิ้นสุดระยะเวลาที่ดำเนินการแล้ว

- อัตราร้อยละ 10 หากปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- 1) สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ได้อย่างน้อย 2

ข้อขึ้นไป

- 2) อยู่ในรายการกิจการที่ให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ
- 3) ตั้งอยู่ในแหล่งทุรกันดารและเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ

4) เป็นกิจการที่พัฒนาสาธารณูปโภคในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตส่งออก หรือเป็นบริษัทที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออก

5) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการทดลองและการรักษาทางการแพทย์ การศึกษาและการฝึกอบรมหรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

ระยะเวลาในการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล

1. กิจการที่ได้รับสิทธิให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 1 ปี นับจากปีที่มีกำไร และให้ลดหย่อนอีกครึ่งหนึ่งต่อไปอีก 2 ปี หลังจากนั้นรัฐบาลจะเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20 ต่อไปอีก 15 ปี

2. กิจการที่ได้รับสิทธิให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 2 ปี นับจากวันปีที่มีกำไร และให้ลดหย่อนอีกครึ่งหนึ่งต่อไปอีก 3 ปี หลังจากนั้นรัฐบาลจะเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 15 ต่อไปอีก 12 ปี

3. กิจการที่ได้รับสิทธิให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 4 ปี นับจากปีที่มีกำไร และให้ลดหย่อนอีกครึ่งหนึ่งต่อไปอีก 4 ปี หลังจากนั้นรัฐบาลจะเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 10 ต่อไปอีก 10 ปี ยกเว้นโครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี

โครงการที่ได้รับการอนุมัติให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี ได้แก่ กิจการ BOT BTO และ BT ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม บริษัทที่ผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เทคโนโลยีระดับสูง ที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป โครงการปลูกป่า โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในพื้นที่ทุรกันดาร โครงการขนาดใหญ่ที่มีผลต่อเศรษฐกิจสังคมเป็นอย่างมากและเป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลเป็นพิเศษ

3. อกรนำเข้าและส่งออก (Import and Export Duties)

บริษัทที่มีการร่วมทุนหรือบริษัทต่างชาติมีสิทธิได้รับการยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักร เป็นเวลา 5 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ โดยเครื่องจักรและวัตถุดิบที่ให้สิทธิยกเว้นได้แก่

1) เครื่องมือ เครื่องจักร และพาหนะขนส่งโดยเฉพาะและอื่น ๆ ที่นำเข้ามาเพื่อเป็นทุนของบริษัท หรือเป็นทุนของบริษัทร่วมทุน

2) วัตถุดิบ ชิ้นส่วนและปัจจัยอื่นที่นำเข้ามาเพื่อการผลิตเพื่อการส่งออก ในขณะที่นำเข้ามาจะเสียอากรนำเข้าชั่วคราว เมื่อมีการส่งออกแล้วจึงจะได้รับคืนภาษีตามปริมาณการส่งออก

3) วัตถุดิบ ชิ้นส่วนและปัจจัยอื่นที่นำเข้ามาเพื่อดำเนินการ โครงการ BOT BTO และ BT

4. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยปกติจะต้องเสียในอัตราร้อยละ 0 5 10 และ 20 ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้าและบริการ โดยบริษัทที่เป็นของต่างชาติหรือกิจการที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้น จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ

- 1) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร และทักษะการผลิต ที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ ที่เป็นสินทรัพย์ของกิจการ หรือได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเวียดนาม
- 2) ปัจจัยการผลิตที่ไม่มีผลิตภายในประเทศ ที่ใช้สำหรับการผลิตของบริษัทที่เป็นของต่างชาติ หรือบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้น หรือได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล
- 3) การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

5. ภาษีกำไรส่งออก (Remittance of Profit Tax)

โดยทั่วไปจะเรียกเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากนักลงทุนต่างชาติในอัตราร้อยละ 7 ยกเว้น

- เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 3 สำหรับบริษัทต่างชาติที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป เขตส่งออก หรือ บริษัทต่างชาติที่ลงทุนในรูปแบบ BCC (Business Cooperation Contract) โดยมีเงินทุนมากกว่า 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ บริษัทต่างชาติที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลให้การส่งเสริม
- เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 5 สำหรับบริษัทต่างชาติที่ลงทุนในรูปแบบ BCC โดยมีเงินทุน 5 – 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือการลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการปฏิบัติการทางการแพทย์ การศึกษา การฝึกอบรม และการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

6. สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอื่นๆ

บริษัทร่วมลงทุนและบริษัทที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติทั้งสิ้น หากได้รับการอนุมัติให้มีการส่งเสริมการลงทุน สามารถยกผลขาดทุนไปหักจากเงินได้พึงประเมินอีกไม่เกิน 5 ปี หลังจากริ้นระยะเวลาในการยกเว้นภาษีเงินได้ตามที่กำหนดแล้ว

บริษัทต่างชาติที่นำผลกำไรมาลงทุนใหม่อีกครั้ง (Reinvest) จะได้รับการพิจารณาให้คืนภาษีดังนี้

- 1) คืนภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมด หากเป็นกิจการที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 10
- 2) คืนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 75 หากเป็นกิจการที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 15
- 3) คืนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ 50 หากเป็นกิจการที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20

สิทธิประโยชน์และภาระผูกพัน

กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ มีสิทธิประโยชน์และภาระผูกพันในการดำเนินการต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของรัฐบาล ดังนี้

- สิทธิของกิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ ได้แก่

1) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ มีอิสรภาพในการดำเนินธุรกิจของตนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ในการขออนุญาตลงทุน

2) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ มีสิทธิในการนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ และเครื่องมือสำหรับการขนส่ง อย่างไรก็ตาม กิจการต้องซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ วัสดุ และเครื่องมือสำหรับการขนส่งที่มีเงื่อนไขทางด้านเทคนิคและการพาณิชย์ในสภาพเดียวกันในเวียดนามก่อน

3) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศมีสิทธิส่งออก และจำหน่ายสินค้าโดยตรง หรือผ่านตัวแทน

4) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ สามารถเปิดสาขาเพื่อประกอบธุรกิจในขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่แจ้งไว้ในการขออนุญาตนอกเขตจังหวัดได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการประชาชนจังหวัดที่สังกัด โดยตรงหรือหน่วยงานที่มีอำนาจส่วนกลางที่สาขาที่กิจการนั้นจะจัดตั้ง

5) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศที่มีความต้องการเงินตราต่างประเทศสำหรับดำเนินธุรกิจการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน หรือการผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้า หรือโครงการที่มีความสำคัญอื่น ๆ รัฐบาลเวียดนามจะให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดหาเงินตราต่างประเทศ

6) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศในลักษณะการร่วมทุน มีสิทธิในการจำหน่ายโอนส่วนทุนของตนให้แก่ผู้อื่นได้ โดยต้องให้สิทธิแก่ผู้ร่วมทุนฝ่ายอื่น ๆ ในกิจการร่วมทุนนั้นก่อน กรณีการโอนส่วนทุนให้แก่บุคคลภายนอกนั้นต้องมีเงื่อนไขหรือผลประโยชน์ในการโอนไม่มากกว่าการโอนให้แก่ผู้ร่วมทุนในกิจการร่วมทุนนั้น ส่วนกรณีการจำหน่ายโอนส่วนทุนในกิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศร้อยละ 100 จะต้องให้สิทธิการซื้อแก่กิจการของเวียดนามก่อน โดยในการจำหน่ายโอนส่วนทุนถ้ามีกำไรเกิดขึ้น ฝ่ายที่จำหน่ายโอนต้องเสียภาษีในกำไรนั้น ในอัตราร้อยละ 25 ของกำไร แต่ในกรณีที่จำหน่ายโอนให้แก่กิจการของเวียดนาม จะได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีจากกำไรนี้

- ภาวะผูกพันของกิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ

1) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ ต้องประกันภัยทรัพย์สินต่าง ๆ และต้องรับผิดชอบด้านหนี้สินกับบริษัทประกันภัยของเวียดนาม หรือบริษัทประกันภัยที่ได้รับอนุญาตในการดำเนินการในเวียดนาม

2) กิจการที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ หลังจากการดำเนินการก่อสร้างเพื่อก่อตั้งกิจการเสร็จสิ้นแล้ว ต้องได้ใบรับรองในการตรวจรับและประเมินราคางานการก่อสร้างจากองค์กรตรวจสอบด้วย

การรับประกันการลงทุน

รัฐบาลเวียดนามให้การรับประกันว่าจะให้การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อนักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในเวียดนามในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ไม่มีการยึดทรัพย์สิน หรือโอนกิจการการลงทุนของต่างประเทศมาเป็นของรัฐ ตลอดช่วงระยะเวลาของการลงทุน

2. ให้การรับประกันว่าจะปกป้องสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรม และผลประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเวียดนาม

3. การเปลี่ยนแปลงกฎหมายของเวียดนามซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของกิจการที่มีการลงทุนจากต่างชาติ รัฐบาลจะดำเนินการปกป้องผลประโยชน์ดังกล่าวให้อย่างสมเหตุสมผล

4. รัฐบาลรับประกันการให้สิทธิการโอนย้ายไปต่างประเทศ สำหรับ

- กำไรจากการดำเนินธุรกิจ
- เงินที่ได้รับจากการจัดเตรียมเทคโนโลยีและการบริการ
- เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้จากต่างประเทศในระหว่างที่มีการดำเนินการ
- เงินลงทุน
- เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมาย
- รายได้หลังหักภาษีเงินได้ของแรงงานต่างชาติที่ทำงานในเวียดนาม

5. เมื่อเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ร่วมทุน คือ ระหว่างบริษัทต่างชาติกับสถาบันใด ๆ ของเวียดนาม หากไม่สามารถตกลงกันได้ระหว่างคู่กรณี สามารถเสนอให้อนุญาตตุลาการหรือองค์กรอื่น ๆ ตามที่ตกลงกันเป็นผู้ไกล่เกลี่ย หรือประนีประนอมได้

6. อนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินการลงทุนได้ 50 ปี และสามารถต่อเวลาได้ถึง 70 ปี